

Izhaja vsak petek. Naročnina 6 Din mesečno, 15 Din četrtletno. Za ino-
zenstvo 10 Din mesečno. Uredništvo in uprava Ljubljana, Delavski dom.
Karla Marksa trg 2, dvoristi. Čekovni račun 14.577. Lastnik in izdajatelj
Alojz Kušold, Ljubljana. Odgovorni urednik Jakob Pančur, čevljar, Ljub-
ljana, Karla Marksa trg št. 2, Tiska tiskarna »Slovenija«, Za tiskarno odgo-
voren: Alojzij Höfler v Ljubljani.

Vsak obrat, vsaka vas imej dopisnika za »ENOTNOST«.

ENOTNOST

DELAJSKO-KMEČKI LIST

Delavci in kmetje vseh dežel, združite se!

S. 1. novembra 1927 bo uprava »Enotnosti« pri-
čela sprejemati inserate in objave po ceniku, ki ga
na zahtevo vsakomur vpošljemo. Pozivamo delavce
in kmete, da si nabavljajo svoje potrebščine le pri
tvrdkah, ki inserirajo v našem listu.

Ob 10 letnici — 7 urni delavnik v USSR.

V Leningradu, kjer je pred 10 leti proletari-
at vrzel buržuazno vladno in zavzel oblast, je pred
nekaj dnevi zasedal centralni eksekutivni odbor
USSR (centralni vserski parlament). Soglasno je
bil, ob navdušenju tisočih delegatov iz vseh delov
USSR sprejet

Manifest centralnega eksekutivnega odbora USSR,

ki daje v svojem prvem delu pregled čez ogromno
delo, ki je bilo v USSR izvršeno v preteklih 10 letih
v korist delavcev in kmetov v sovjetski Uniji. De-
setletnica oktoberke revolucije je največje delo
mednarodnega proletariata v zgodovini človeštva.
Pod gesli: »Enakopravnost narodov« in »Bratstvo
narodov« je proletariati osvobodil vse narode bivše
carske Rusije, na mesto diktature buržuazije je sto-
pila diktatura proletariata, vsa bogastva je prevzel
proletariat v svojo upravo. Revolucija je mednarod-
nega žandarja in krvnika-carizma pregnala in vpo-
stavila trdnjavo miru in zmagi nad izkoriščevalci.
Delavci in kmetje USSR so pokazali, da se znajo
boriti in vzdržati. Poleg kontrarevolucionarnih ar-
mad Kolčaka, Denikina, Juđenica, Vrangela in Kras-
nova, katerim so pomagale Anglija, Francija, Nem-
čija in Čehoslovaška, so premagali tudi mednarodno
blokada in gradijo danes socialistično družbo.

Po par letih nove ekonomske politike je v na-
rodnem gospodarstvu nastal red in stanje gospodar-
stva je že prekoračilo predvojno višino. Industrija
se razvija in okrepuje. Zadržništvo in državna trgo-
vina je v veliki meri že odpravila privatno trgo-
vino in priten kapital. Elektrifikacija napreduje.
od Dnjepru, Volkovu in drugod proizvajajo vodna sila
velikanske množice električnega toka. Semirečenska
nova železnica, kanal med Volgo in Donom so spo-
polnili promet. V kmetijstvu je vedno več strojev,
radio ima že v malih izjemah vsaka vas. Delavske
pale rastejo, dohodki kmetov so višji, število re-
vnih kmetov pada. Stopnja kulture širokih množic
raste, vedno manj je analfabetov. Žene so postale
v vseh ozirih, v politiki, pri plačah itd. enakopravne
z moškimi. »Nahajamo se v dobi velikega dela v pe-
riodi velikega vstvarjanja.«

Preti nam pa velika nevarnost. Smo otok med
ostalimi kapitalističnim svetom, veliki imperialisti

Nujna potreba obnove rudarskega strokovnega gibanja. Iz revščine tisočih rudarjev so izžeti milijoni Trboveljske družbe.

KAJŠNO KORIST IMA TPD OD REDUKCIJ?

Lanske ogromne redukcije rudarjev so prinesle
Trboveljski družbi težke milijone proleta. Prihranila
je na plačah in se te plače je znižala. Na preostale
rudarje je pritisnila z akordnim bičem, da se je pro-
duktivnost zvišala. Letos so rudarji nakopali več
premoaga, kakor leta 1925.

V prvih osmih mesecih 1. 1925 se je nakopalo
1.178.395 ton, leta 1926 nekoliko manj 1.037.568 ton,
letosnih prvih osem mesecev pa 1.202.841 ton. In
vendar je bilo leta 1925 okrog 12.500 delavcev zara-
bljenih, letos pa okrog 9000 in se manj.

Poglejmo naslednje statistiko:

	Produkcija	Delavstva
avgust 1925	146.273 ton	12.214
avgust 1926	130.590 ton	9.122
avgust 1927	170.502 ton	8.565

Kaj se to pravi? Da se je letos nakopalo za 24
tisoč ton več premoaga kakor pred dvema leti, da pa
je letos 3649 delavcev manj kakor takrat. Število
delavstva se je zmanjšalo za 30 %, a produkcija se
je zvišala za 16 %. To se pravi, da mora en delavec
nakopati letos skoro polovico več, kakor pred-
lanskim. Plače pa so manjše.

Ze samo pri tem ima Trboveljska družba ogrom-
ne dobičke. Redukcija in racionalizacija pomenja za
rudarsko delavstvo počasno smrt, za kapital pa
povečane milijone.

KOLIKO PROFITA NA MESEC?

Proizvajalni stroški za premog pri Trboveljski
družbi znašajo 168 Din za tono. Prodaja se tona pre-
moga povprečno za 270 Din, iz česar sledi, da ima
TPD pri vsaki toni premoga 102 Din čistega do-
bička.)

V Sloveniji je znašala produkcija premoga v
avgustu t. l. 1.700.000 ton. To bi se reklo, da je nad
17 milijonov dobička mesečno. Na Trboveljsko druž-
bo odpade torej nad 16 milijonov dinarjev dobička
na mesec.

Če izračunamo po produkciji od januarja do av-
gusta letošnjega leta, odpade v teh osmih mesecih
na Trboveljsko družbo okrog 110 milijonov do-
bička.

OGROMNO PREMOŽENJE IN INVESTICIJE.

Po oficijelni bilanci je rudarska posest TPD
vredna 968.000 Din, zemljišča in gozdovi 276.000 Din
in stroji 268.000 Din, kar znaša skupno 1.500.000 Din.
Vredno pa je v resnici prav gotovo nad eno mili-
jardo.)

Vsako leto investira TPD okrog 100 milijonov
dinarjev (za palačo v Ljubljani, za separacije, za
žične železnice i. dr.). Vse te vsote so že zaraču-
nane v proizvodnih, oziroma prodajnih cenah pre-
moga. Zato so vse investicije od preobrata dalje
že plačane in amortizirane.)

KAM GREDO MILIJONI.

Upravniki svetniki prejemaajo na leto po 390.000
dinarjev.) Ravatelj Pauer n. pr. je po lanskim od-
kritijem bil deležen »plače« 418.215 Din na leto. Za
skoja je šlo letos 100.000, za zvonove baje tudi
100.000.

Govor poslanca Tavčarja v obl. sk. Lj. »Jutro« dne
29. aprila 1927.

Prof. Kropač, »Jutro« 24. marca 1926.

»Orjuna« 6. marca 1926.

Na cesto nas mečejo!

JESENICE-SAVA.

Grožnja hišnih posestnikov je, da bodo po ukinitvi
stanovskega zakona stanovanje tako podražili, da
bodo najemniki sami izpraznili stanovanje. Težko čakajo
hišni posestniki ukinitve stanovskega zakona, da bo-
dijo potem uresničene njihove želje, da se lahko znosijo
nad ubogim delavcem in tako zadostijo svoji pohlep-
nosti po denarju. So nekateri posestniki, ki ne morejo
niti dočakati, da se zakon ukine, ki že v naprej podra-
žujejo stanovanja, tako da najemniki s strahom pričaku-
jejo, kaj bo in kje bo njihova družina dobila streho?
Ali bo obsojena, da stanuje pod smreko? Na jese-
nicah primanjkuje okoli dvesto stanovanj, pa kako
bi jih tudi ne: Železnica za svoje uslužbence ne zida,
ne zida financa, ne tovarna, a prebivalcev je vedno
več. To, da hišni posestniki buržuji podražujejo stan-
ovanja je že umljivo, razumeti pa ne moremo, da se
med iste prištevata tudi »Stavbena in gostilniška zadruga
Delavski dom«, ki je proletarska zadruga, ki bi morala
biti proti vsaki podražitvi in dajati vzhled hišnim po-
sestnikom. Je pa ravno narobe. Na seji imenovane za-
druge pride načelnik Jeram in predloži predlog, da naj
se stanovanje v Delavskem domu poviša za 30 %, češ,
da je on z vsemi strankami v hiši govoril in da se te s
tem popolnoma strinjaajo. Ker so bili nekateri člani na-
čelstva o tem neinformirani so za ta predlog glasovali,
a pozneje se je izvedelo, da so stranke proti povišanju
najemnine. Ko pa je nadzorstvo na svoji seji glasovalo
proti vsakemu povišku z pripombo, da ni nobene po-
trebe za povišanje, pa je to Jurčeta tako razkačilo, da je
zagrozil, da bo vse tiste, ki so glasovali proti podražitvi
stanarine »izbacil« iz odbora. Tako se dela in jemlje
ugled delavcem pokretu ter ni čuda, da delavstvo
gleda na pokret z nezaupanjem.

Brencelj.

„Tisk je svoboden!“ Naval klero-radikal- nega režima na „Enotnost“. Zakaj je bila „Enotnost“ zaplenjena?

Državno pravdnštvo je zaplenilo 41. št. »Enot-
nosti«, ko je bila že na pošti. Sodišče je zaplenilo
deloma potrdilo deloma razveljavilo s sledečim od-
lokom:

V IMENU NJEGOVEGA VELIČANSTVA KRALJA!

Deželno, kot tiskovno sodišče v Ljubljani, je po predlogu
državnega pravdnštva razsodilo:

1.) Vsebinske tiskovine »Enotnost« št. 41 z dne 28. ok-
tobra 1927 utemeljuje v članku »Arh: Živijo Orjuna!« na prvi
strani v III. stolpcu od besed »Stojimo pred občinsko hišo...
do besed...« homo postavili...« pregrešek po čl. 52 in 53 tisk.
zak. Po členu 13, 138 ustave in 19, 21 zak. o tisku potrjuje
sodišče po varnostnem oblastu Državnemu pravdnštvu v Ljub-
ljani izvršeno prepoved razširjanja in prodajanja navedene ti-
skovine ter odreja, da se uničijo vsi izvodi tiskovine.

2.) Razveljavi se pa prepoved razširjanja in prodajanja
navedene tiskovine izvršeno po istem oblastu radi članka
»Vedno bližje k vojaški diktaturi« na prvi strani v I. stolpcu in
sicer radi besedila: »Boji med frakcijami... do... in fažizem.«

Razlogi.

Ad 1.) Vsebinske tiskovine v zgoraj navedenem članku ute-
meljuje v napominjanem delnem obsegu članka — objektivni
nčin navedenega kaznjivega dejanja, ker zafkriljavo pravi, da
bodo kot republikanci postavili kraljev spomenik. Besede ne
vsebujejo le zafkriljave člana druge politične grupe, temveč
tudi omalovaževanje Njegovega Veličanstva Kralja, kar tvori
uvredno v smislu čl. 52 in 53 tisk. zak.

Zategadelj je sodišče po členu ustave potrdilo izvršeno
prepoved razširjanja in prodajanja in po § 24. tisk. zakona od-
redilo uničenje tiskovine.

An 2.) v stavku: »Boj med frakcijami v radikalni stranki
in boj med Davidovičem in Marinkovičem med demokrati se
vrši po sugestiji od zgoraj v cilju, da se od teh strank izcedi
ene »zanesljiv«, ki so voljni biti državi (režimski) in ne
ljudski poslanci, ki bodo slepo podpirali težnje kamarile okoli
tajinstvenega »Političnega glasnika«, ki vodijo v diktaturo in
fažizem.«, kakega priznanja ali omalovaževanja Njegovega Ve-
ličanstva Kralja ni najti. Članek se peča z Vukičević-Korošče-
vim blejskim paktom« in izjava, da sedanja vlada pripravljajo
pravno podlago za fašistično diktaturo velekapitala. Ne more
se tedaj trditi, da bi bil v besedah po sugestiji od zgoraj
mišljen kralj. To potrjuje tudi odstavek »da iz stranke izcedi
ene zanesljive, ki so voljni biti državi režijske in ljudski
poslanci«, tedaj, da se izberejo zanesljivi pripadniki režima se-
danjega ministrstva, oz. koalicijske. Tudi pod izrazom kamarila
niso mišljeni oni državniki, ki živjajo posebno kraljevo za-
upanje kot svetovalci in ni razvidno, da bi si hotelo očistiti, da
je kralj obdelan od kamarile okoli »Političnega glasnika«, tedaj
o gotovih politikih, ki vzdržujejo ta list in ki po članku
pripravljajo diktaturo in fažizem.

Razveljavljenje prepovedi je tedaj utemeljeno.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. VII., dne 28. oktobra 1927.

Da naročniki ne bi ostali brez »Enotnosti« smo
priredili posebno izdajo, vključno velikim stroškom, s
katerimi je zvezano ponovno tiskanje.

Odkar so na vladi klerikalci, katerim so radi-
kali prepustili vso oblast nad Slovenijo, se je pričela
proti ednemu delavsko-kmečkemu listu »Enotnost«
velika gonja. Sreski poglavari in žandarji šikanirajo
naše čitatelje z preiskavami in zasliševanji in pri
tem z grožnjami priškalni nanje, da se odpovedo
»Enotnosti« in da si naročajo buržuazne, katipalistič-
ne liste. V mnogih slučajih so žandarji naročnikom
odnesli »Enotnosti« in jo niso vrnili. Mariborski sre-
ski poglavar je sam razkrlil organizirano klerikalno
gonjo, ko je s. A. že pred par tedni napovedoval, da
bodo »Enotnost« ustavili. Zgodil se je tudi slučaj (ki
je predan sodišču), da je žandar zahteval od po-
ditnika, da odpusti delavca, ker čita »Enotnost«.

Toda ta klerikalni naval ni uničil »Enotnosti«,
nasprotno, vrste čitateljev »Enotnosti« so se ravno
v tem času pomnožile in se še množijo, »Enotnost«
se povečuje. Da uniči »Enotnost« gospodarsko, se
je režim pričel posluževati zaplenb. Reakcionarni
tiskovni zakon jim zaplenbo omogočuje ob vsaki
priliki.

Delavci in kmetje se niso dali preplašiti z pre-
iskavami, zasliševanji in grožnjami in tudi z zaplen-
bam režim ne sme uničiti naše »Enotnosti«.

Pojačati moramo akcijo za zbiranje tiskovnega
sklada, razširiti kampanjo za pridobivanje novih na-
ročnikov in tako odbiti naval klerikalnega režima na
delavsko kmečki tisk.

Živela »Enotnost«!

Proč z reakcionarnim tiskovnim zakonom!

Dosedanji rezultat kam- panje za „Enotnost“.

285 NOVIH NAROČNIKOV IN 4054.50 Din
TISKOVNEGA SKLADA.

Nismo dosegli v petih tednih vsega, kar smo si
naložili. Do 500 novih naročnikov jih manjka še 215,
do 5000 Din tiskovnega sklada pa še 945.50 Din.
Vendar pa je uspeh, pri nizem razmerah v kate-
rih živijo delavci in kmetje v Sloveniji, precejšen
in nam prida, da bomo v kratkem zastavljeno nam
nalogo dosegli. Vsi, ki so prispevali in nabirali, so
nam omogočili, da smo mogli po zaplembi izdati po-
sebno izdajo in da je današnja številka izšla na 4.
straneh. Ker niso pravočasno prispeli naročniki kli-
seji za slike, je današnja številka brez slik, ki jih
bomo pa objavili v bodočih številkah.

Kdor hoče, da bo »Enotnost« stalno izhajala na
4 straneh ali dvakrat tedensko, to pa mora hoteti
vsak zavezen delavec in kmet, ta bo tudi v bodoče
pridobival novih naročnikov, zbiral in prispeval za
tiskovni sklad.

Pričakujemo, da se bodo sedaj, ko imajo že
pred seboj rezultat dosedanje kampanje, zganili tudi
sodruzi in sodružice iz onih krajev, ki so doslej stali
ob strani in da bodo tudi oni prispevali svoj del pri
naši skupni akciji.

Za dvakratno tedensko izhajanje »Enotnosti«.

Sodruge, ki so dobili nabiralne pole prosimo, da
nam nabiralne pole vrnejo v svrhu objave!

IZKAZ TISKOVNEGA SKLADA

Od 26. 26. oktobra do 2. novembra 1927.

Ljubljana: Rajer 1 Din, P. F. 13, Berdajs 0.50, »Strojnik«
10, »Dušanov« 5, Vinšek 5, »Ivan« 10, Završek 2, Bajželov
(Tone 2, Vinšek 2, Lubi 2. — Borovnica: Valenčič 5. — Križe:
Gradišar 20. — Hrčica: Trtnik 5.50. — Maribor: Simon Fran-
ce 20. — Studenci: K. K. 5. — Belgija: Pepi Marn 14, Pro-
senc 7. — Jesenice: Demak 10. — Vič: Neimenovan 10. — Za-
godzad: Mencej 10. — Niš: Kozamernik 15, Jurč 10, Mozer 10,
Dedijer 10, Novak 5, Zvolk 5, Podgornik 6, Gačnik 10, Ros 10,
Dimic 15, Habič 5, Renko 5, Cistarijeva 5, Gačnikova 5. —
Bošanj ob Savi: Drstvenšek 5, Kuhar 1, Marold 4, Smeh Vin-
ko 3, Robert Stefan 3, Bračič 6, Kuhar 1, »Ko sem čital Pet-
janov letake 2, B. A. 2, Salamon 2, Zelič 4. »Ker sem spoznal
socialpartijce 3, »Ker sem čital Petjanov letake 2. — Velenje:
Jan 10.50, Kališnik 10, Polane 2.50, Neimenovan 5. — Vrhnika:
Pečjak 10, Trbežan, H. D. 10, N. N. 3.

Skupaj 374 Din.

V petih tednih kampanje 4054.50 Din; Od 4. septembra 1927
Din 5127.50.

OBVESTILO: Ker smo iz Zagorja podrobneje obvešteni,
da niso vsi darovalci, ki smo jih zadnjič v obvestilu navedli
bivši orjunaši in ker je v industrijskih krajih sploh običaj
pobirati od obrtnikov, trgovcev, in gostilničarjev prispevke, in ker
se take vrste prispevanje ne more smatati kot politično, izpre-
minjamo v prejšnji (41. št.) »Enotnosti« objavljen sklep in
sprejmemo tudi te prispevke. Uprava.

Maske so že zdavnaj padle!

(Dopis iz Zagorja.)

V eni zadnjih števil »Del. politik« so socialpatri-
otje zagnali huronsko vpitje: Glejte jih, dekalistov, od
orjunašev dobivajo denar.

Mi smo dozdaj slišali vsak dan, da iz Moskve dobi-
vamo in znameniti socialpatriotje so to skrivnost zaupali
celo našemu policaju. Kar naenkrat pa so orjunaši tisti,
ki nas zalagajo z dinarji. To je res hec!

Stvar je bila taka. Šli smo okoli vseh vrat pobirati
za tiskovni sklad. Prišli smo tudi do trgovcev-orjunašev,
ki so odvisni od delavskega zaslužka in pod tem prit-
iskom — ko se naša moč veča — so tudi prispevali po
10 Din. Vrhu tega je v Zagorju in v vsakem industrijs-
kem centru star in nesporen običaj, da se hodi okrog
vseh obrtnikov, trgovcev i. dr., kadar delavska društva
prirejajo veselice, srečevanje, tombole in se vsi prispevki
sprejemajo ravno tako, kakor od rudniškega ravnatel-
stva, n. pr. smreke za mlaje na dan največjega praznika,
prvega maja. Ti prispevki sploh nimajo političnega zna-
čaja, ker je običaj združen z odvisnostjo obrtnikov od
delavstva.

»Delavska politika« in njen prelubi Arh, ki bo kmalu
ostal brez člana v svojem tajništvu, je je napilnih vs
stvar. Oddalnil se je Arh šele, ko je omenil, da gospod
rudniški ravnatelj ni dal ničesar in ko je z veseljem kon-
statiral, da je g. ravnatelj imel prav.

Članek v »Del. politiki« hoče prikriti resnico. Toda
maske so že zdavnaj padle, gospodje socialpatriotje! Ali
naj jih naštejemo par?

Prvič: Na dan prvega junija, ko so zavedni delavci
hiteli v Trbovlje, da odbijejo oborožen pohod Orjune,
ste vi s Krušičem in z vso drugo socialpatriotjo bili v
Zagorju na veselici in ste na tej veselici pili in pili.

Drugič: Na dan občinskih volitev ste zaradi zmage
delavsko-kmečkega bloka skupno s fašisti zagovarjali
razpust občinskega sveta.

Tretjič: Ko je bil občinski svet razpuščen, ste bili
imenovani v gerentski svet. Še danes sedite v njem —
po milosti okrajnih glavarjev in velikih županov.

Kar se pa denarja tiče, kdo vas vzdržuje? Vzdr-
žuje vas buržuazija, ko vam daje delavske zbornice in
bolniške blagajne proti volji delavstva v roke.

Na seji gerentskega sveta.

Še bolj so maske padle v pondeljek zadnjega ok-
tobra. Ponovno se je dokazalo, da so socialisti v napred-
nem bloku z demokrati, ko so pri volitvi v krajevne šol-
ske svete nastopili skupno Cobal in demokratje.

V krajevni šolski svet za Zagorje so bili izvoljeni:
Miha Cobal (soc.), Arh (soc.!!!), Polšak (dem.) Koprive
(dem.). V toplaški šolski svet je izpadla volitev: Ran-
zinger Rihard (soc.), Bajcar (dem.) in Sedlar (dem.). Za
predsednika toplaške šolskega sveta je bil postavljen
M. Weinberger, industrijec, čez katerega je Arh v »Del.
politiki« tako ježno udril.

To je bilo mogoče le, ker so se socialpatriotje in de-
mokratje pred seboj sporazumeli, kajti vse glasovnice so
bile enake. Kolikokrat so že padle maske, Arh?

Sporočamo vsem delavcem in kmetom Zagorja, da
so na seji bili storjeni še sledeči sklepi:
Davek na ročno delo za občinske nameščence plača
občina.

Pri vodovodu znaša primanjkljaj 86.000 Din. Plačati
ga mora bivši gerent Korbar in sicer v obrokih.

IZ UREDNIŠTVA.

Kljub temu, da obsega današnja »Enotnost«
4 strani, je moralo ostati za prihodno številko več
čankov in dopisov.

Javen shod vajencev na Vrhniki.

V nedeljo dne 6. novembra ob 9. uri
dopolodne se vrši v salonu gostilne Jur-
ca na Vrhniki javen shod z zahtevo po
takošnji otvoritvi šolskega pouka za
vse obrtne in trgovske vajence na Vr-
hniki. Že drugo leto so vajenci brez šole,
kljub temu da zakon zahteva obvezno
obiskovanje šole. Obrtniška zadruga in
občina ne storijo ničesar, da bi se za-
čelo z poukom. Kje je Delavska zbor-
nica in Obrtna trgovska zbornica. Sled-
nja je saj vsako leto nekaj prispevala za
obrtno-nadaljevalno šolo na Vrhniki.
Stariši in varuhi vajencev, udeležite se
shoda polnoštevilno.

Preganjanje „Enot- nosti“.

BOROVNICA-BREG.

»Prosim oprostjenja, da moram list od-
povedati. Bil je pri meni žandar, popisal me
od vrha do tal in potem je šel k podjetniku.
Čez par minut pride k meni delodajalec in mi
pove, da me ne sme več imeti v službi, ker
je od države dano, da se preganja »Enot-
nost«.

J. P. lesni delavec.

»Ujedinjeni železničar« v službi SSJ.

Doslej so voditelji SSJ še malo pri-
krivali, da so pod protektoratom soci-
alpatriotske SSJ. V 21. št. »Ujedinjenega
Železničarja« pa, ki brani štrajkbreher-
stvo je na 6. strani oficijelno obvestilo
Socialistične stranke, da se vrši v Celju
seja njenega pokrajinskega načelstva.
Plenarna seja SSJ, ki bo 6. novem-
bra t. l., bo morala ugotoviti, po skle-
pu katerega foruma je »Ujedinjeni Že-
lezičar« postal glasilo SSJ in sklepati,
če se bo še nadalje na ta način razbijalo
enotnost SSJ.

DELAJSKA TELOVADNA IN KUL-
TURNA ZVEZA »SVOBODA«
V LJUBLJANI.

vabi na
OBČNI ZBOR.

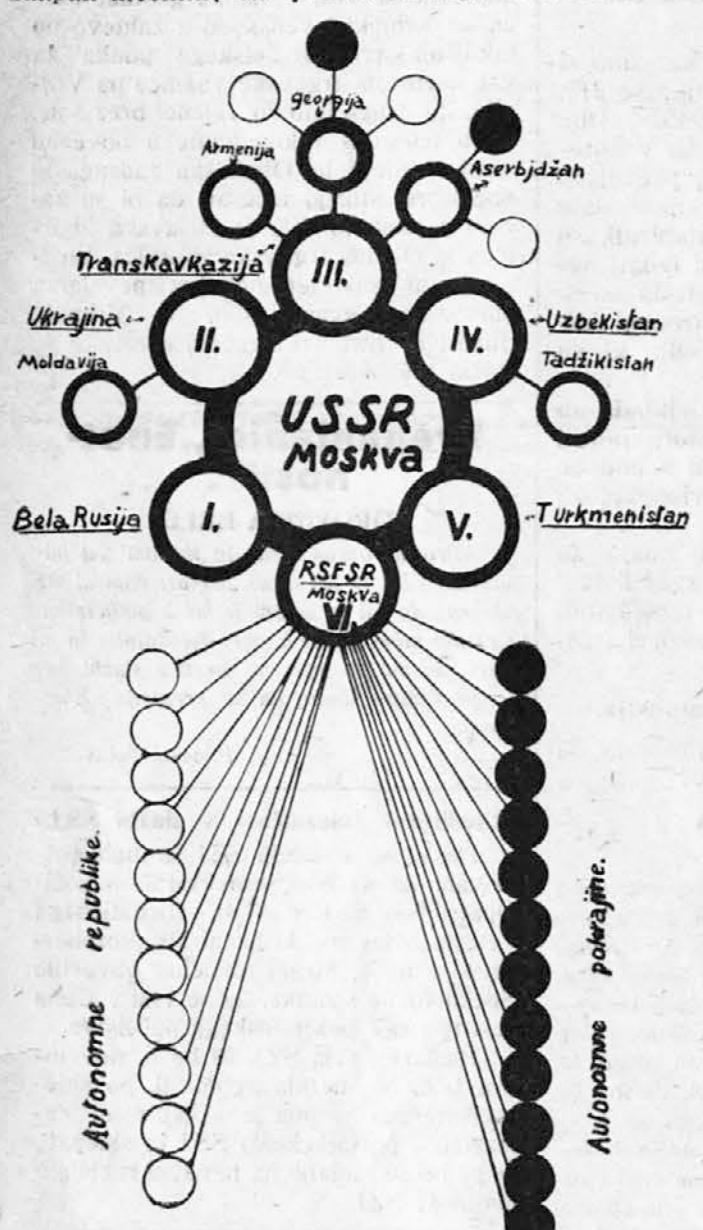
ki se bo vršil v nedeljo, dne 11. decembra
t. l. ob 9. uri predpolodne v prostorih trge
v Ljubljani, Delavski dom, Marksov trg
(Turjaški trg) št. 2/II s sledečim dnevnim re-
dom: a) volitev komisije za pregledovanje
mandatov; b) sklepanje o poročilih zvezi-
nega odbora in nadzornikov; c) volitev zve-
zinega odbora in širšega odbora, nadzorni-
kov in razsodišča; d) sklepanje o rednih in
izrednih prispevkih podjetnic in včlanjenih
društev; e) sklepanje o prijavljenih pred-
logih in pritožbah; f) slučajnosti. — Med
prijavljenimi predlogi zvezinega odbora je
posebna važnost vprašanje reorganizacije
s posebnim ozirom na razmerje podružnice
ljublanske in mariborske pokrajine ter de-
lovni program za bodoče leto s posebnim
ozirom na podporo Del. zbornice v Ljubljani.
Podružnice se opozarja, da morajo na-
znaniti pisмено svoje delegate ter urediti
pravočasno račune s centralo. Vsaka po-
družnica in društvo ima pravico delegirati
največ 5 delegatov, ki imajo toliko glasov,
kolikor zastopajo članov podružnice. Dele-
gati se morajo izkazati s poverili. Podruž-
nica mora izkazati, da je z obračuni v redu,
ker sicer njena pravice do glasovanja. Zve-
zin občni zbor je sklepčen le če je na njem
zastopana polovica članov. Če bi tega ne
bilo, se vrši občni zbor eno uro pozneje,

Ustroj Unije Socialističnih Sovjetskih Republik (USSR).

Kako je proletariat rešil narodnostno vprašanje v svoji državi.

Nad dvesto let je carizem nasilno podjarmil eno narodnost za drugo, vodeč politiko narodnostno zatiranja, ki je bila namenjena, da male narode popolnoma uniči, da jih asimilira in vsi v rusko »narodno in državno edinstvo«. Ruskim carskim vojakom so sledili v novozasedene pokrajine kolonizatorji, ki so s caristično knuto in kozakiškim bičem nastopali kot kulturnosocialni vladarji. Razumljivo je, da je pri podjarmljenih narodih (Ukrajinci, Poljaki, Finci, narodi na Kavkazu) nastalo strašno sovraštvo proti carizmu in proti vsemu, kar je ruskega.

Po oktoberski revoluciji 1917 je stala pred sovjetsko vlado težka naloga, združiti vse elemente, ki jih je caristična politika medseboj izigrala, ki niso zaupali ničemu, kar je bilo ruskega in ki so še su-

milni, da se tudi pod sovjetskim praporom skriva politika rusificiranja. Danes lahko rečemo, da vsi narodi, ki prebivajo v Uniji, v sovjetski vladi ne vidijo več tlačiteljev, temveč resnične zaščitnike vseh narodov Unije.

Današnja Unija Socialističnih Sovjetskih Republik (USSR) je unija (zveza) šestih samostojnih so-

vjetskih republik. V USSR so združene samostojne sovjetske republike: *Bela Rusija* z glavnim mestom Minsk; *Ukrajina* z glavnim mestom Harkov; *Transkavkazija* z glavnim mestom Tbilisi; *Uzbekistan* z glavnim mestom Samarkand; *Turkmenska* z glavnim mestom Ašgabat; *Ruska Socialistična Federativna Sovjetska Republika* (RSFSR) z glavnim mestom Moskva.

Vsaka izmed teh republik ima po ustavi in še po posebnih pogodbah vsak čas pravico izstopiti iz Unije in postati popolnoma neodvisna. Pravica »samoodločbe narodov do odcepitve« je v USSR vsakemu narodu zagotovljena. Na podlagi tega načela, izkoriščajoč pravico »samoodločbe do odcepitve« so se v prvem letu po revoluciji tudi odcepile: Finska, Leton- ska, Litva.

Mnogi so pričakovali, da bo politika popolne samoodločbe privedla do popolnega razpada obsežne carske države. Zgodilo pa se je nasprotno. Narodi, ki so pod carskim režimom zatirani in brezpravni bili prisiljeni v sestavi carske Rusije, so sedaj — ko se vsakemu narodu daje vse pravice in ko se posveča največja pozornost posebnostim in potrebam naroda in njegovim manjšinam — iskreni pristaši Unije, ki je danes mnogo trdnješa kot prejšnja caristična Rusija. Delavci in kmetje raznih narodnosti čutijo nevarnost, ki jim preti od imperializma in kapitalizma in se združujejo v Unijo, vsvarjajoč skupno orožje za obrambo pred imperializmom.

Pravica samoodločbe je priznana vsakemu narodu in vsaki narodnosti manjšini, čeprav biva na ozemlju USSR 165 narodov. Med temi narodnostmi so všteti vsi narodi, tudi taki, ki štejejo po par tisoč ljudi, ali celo samo po par sto (Iškanci). Nad 1 milijon imajo Veliko Rusi (70 milijonov), Ukrajinci (25 milijonov), Belorusi (4 milijone), Kirgizi (4 milijone), Židje (1,700.000), Azevbedžani (1½ mil.), Moldavci (1,3 mil.), Armenci (1,1 mil.), Georgijci (1,09 mil.), Nemci (1,4 mil.), Uzbeki, Volga-Tatari, Baškiri itd. štejejo pod milijon ljudi.

Zato ima vsaka izmed šestih USSR priključenih sovjetskih republik v svojih mejah manjše samostojne republike in samostojne (avtonomne) pokrajine. V RSFSR je združenih 11 samostojnih republik in 12 avtonomnih pokrajin. Vsaka nekaj tisoč ljudi broječa narodnost ima pravico konstituirati se kot avtonomna enotica in opravljati vse državne posle v svojem jeziku.

Tudi iz zunanje politike USSR je razvidno, da ni namen sovjetske oblasti zavajevanje in podjarmljenje drugih narodnosti in novih pokrajin, temveč da brani USSR povsod samostojnost narodov. S Turčijo je caristična Rusija vodila mnogo vojn radi morskih očin ob Bosporu in Carigradu. Sovjetska vlada se je vseh teh carističnih zahtev odrekla in vrnila Turčiji del njenega ozemlja. Isto tako je postopala USSR napram Perziji in Kini, kjer se je odrekla vseh privilegijev iz carske dobe, ki so tlačili te narode.

Kalinin, predsednik USSR, je na koncu predavanja, ki ga je imel pred novinarji iz vsega sveta, v tem vprašanju izjavil: »Vsa ta težka vprašanja smo mogli rešiti, ker pri nas izginja razlog za zatiranje narodov — izkoriščanje človeka po človeku, kapitalizem. Mi nimamo velike buržoazije in zatiranju narodnosti je vzeta podlaga.«

Iz življenja današnjih voditeljev proletarske države.

KALININ, MIHAEL IVANOVIC,

predsednik izvrševalnega komiteja, predsednik republike USSR, je s kmetov iz tverske gubernije. Do 13 leta je bil doma in se je sam naučil čitati in pisati. Ko je končal ljudsko šolo, je postal lakaj pri sosednji veleposestnici. To službo je pa izvrševal slabo, bavil se je večinoma s čitanjem. Odsel je v Peterburg in se izučil za strugarja. Kot tak je delal v veliki tovarni Putilova in s 23 leti (l. 1898) postal član ilegalne socialdemokratske organizacije. Začel je pisati v delavske liste. Čez leto dni je bil obremen z 52 tovariši aretiran in po 10 mesečnem zaporu pregan v Tiflis. Med tamšnjimi izgnanci in delavci je vodil zelo aktivno revolucionarno delo, postal zato v očeh oblasti nevaren ter bil kot izganec prepeljan v Revali, kjer je zopet bil vsled aktivnega dela na organiziranju estonskega proletariata aretiran. Bil je obremen z 41 sodrugih od carskih žandarjev v Petrogradskih zaporih prebitan (nekaj med njimi jih je vsled batin umrlo) in po 6 mesečnem zaporu ponovno izgnan v Revali, od tam pa leta 1904 v Sibirijo. Za časa revolucije leta 1905 se je oproščil vrnil v Peterburg, kjer je zelo aktivno deloval v centralni zvezi kovinarjev in v organizaciji stranke boljševikov. Bil je večkrat aretiran in ko v Peterburgu ni več mogel dobiti dela, se je vrnil na kmete in kmetoval. L. 1909 je stopil v službo pri moskovskem tramvaju in bil čez leto dni spet izgnan iz Moskve, nakar je bil zopet aretiran v Peterburgu. Od l. 1913 je delal v tovarni »Ajvaz«, kjer je ustvaril močno organizacijo in vodil srdit boj proti eserom (malomeščanska socialistična stranka). V prvih dneh vojne je Kalinin po nalogu stranke na ogromnem zboru delavcev nastopil proti vojni. Ko so ga pozneje (l. 1916) izsledili, je bil aretiran, odsedel eno leto ječe, nakar mu je bilo do-

ločeno prebivanje v Sibirijo. Tja pa ni šel, ker je prejel izbruhljiva marčna revolucija. Zopet je delal najaktivnejše in je pri drugih občinskih volitvah v Petrogradu (še pred novembarsko revolucijo 1917) bil izvoljen kot boljševik za župana.

V marcu 1919 je po smrti Sverdlova postal predsednik izvrševalnega odbora Unije Socialističnih Sovjetskih Republik. Na seji tega odbora 30. marca 1919. leta je o njegovi kandidaturi rekel Lenin sledeče: »Vprašanje razmerja k srednjim kmetom stoji pri nas bolj ostro kot pri naših tovariših v Evropi in mi moramo napraviti tako, da bo na čelu sovjetske oblasti stal sodrug, ki bi mogel dokazati, da bo naša razmerja k srednjim kmetom resnično to izvedeno v življenju, kot je določil strankin kongres. — Mi vemo, da lahko rešimo to nalogo, če najdemo sodruga, ki združuje v sebi življenjske izkušnje in poznanje z življenjem srednjega kmeta, in jaz mislim, da kandidatura, o kateri ste čitali danes v časopisih, odgovarja vsem tem pogojem. To je — kandidatura Kalinina.«

RIKOV, ALEKSEJ IVANOVIC,

predsednik sveta ljudskih komisarjev (ministrski predsednik), je sin kmeta. Očeta mu je gospodarsko uničil požar in je pozneje v mestu Saratovu umrl na koleri. Rikov je kot dijak stopil v stike s političnimi pregananci in postal v njih družbi in s temeljitimi študijam marksist. Vstop na univerzo v Moskvi in Petrogradu mu je bil prepovedan, zato je šel v Kazan, kjer je aktivno vodil socialdemokratsko organizacijo, delavske krožke in dijaško gibanje. Organizacija je bila odkrita policiji in Rikov je sedel 9 mesecev ter bil izgnan v Saratov. Vsled organizacije prvomajske demokracije l. 1902 (star je bil tedaj 21 let) v Saratovu, ki jo je policija s silo

Deset dni, ki so pretrčali svet.

Ob svetlobi ulične svetilke sem prečital enega izmed mnogih letnikov:

»DRŽAVLJANI RUSIJE!

Začasna vlada je strmoglavljena. Oblast je v rokah Revolucionarnega vojnega komiteja, organa Sovjeta delavskih in vojaških delegatov, ki vodi petrogradski proletarijat in garnizijo.

Cilji, za katere se je ljudstvo borilo, se bodo uresničili: Takoj bomo predložili demokratski mir, razstili veleposestnike, postavili kontrolo delavcev nad industrijo in postavili vlado sovjetov.

Zivela revolucija delavcev, vojakov in kmetov!

Revolucionarni vojni komitej, Petrogradski svet delavskih in vojaških delegatov.

Na stopnicah sem srečal Rjazanova. Na pol vesel, na pol prepaden mi je zaupal, da je komisar za trgovino in da nima niti pojma o trgovini. V kavarni gornjega nadstropja je sedel v kotu sam za sebe človek v suknji in obleki iz kozje kože in s popolnoma zasmehovanim obrazom. Mislim, da je spisal, a sem se motil. S plaho vneto je čakal po zamazani kuverti in češče zvečil svoj cvinčnik. Bil je Menjšinski, komisar za finance. Vsa kvalifikacija za njegov posel je bila v tem, da je bil vsvočas knjigovodja v neki francoski

banki. Ti ljudje, ki so prihajali iz pisarne Revolucionarnega vojnega komiteja, ki so divjali po hodnikih in se mimogrede v teku čekali na male lističe — to so bili komisarji, ki so jih pošiljali na vse štiri strani Rusije, da poučijo ljudstvo, da prepričajo nasprotnike ali pa da jih prisilijo, z argumenti in orožjem, kakor pač nanese.

Če so sploh kedaj bili ljudje osamljeni, je to bila pač peščica boljševikov v tistih klavirnih, mrzlih jutrih in v viharju, ki je divje besnel z vseh strani. S hrbotom ob zid se je boril Revolucionarni vojni komitej za svoje življenje. »Pogum, še enkrat pogum, venomer pogum!« Ob petih jutraj so rdeči gardisti zasedli državno tiskarno, zaplenili tisoče izvodov protestnega razglašala Dume in zatrli izhajanje Uradnega lista. Vsi meščanski časopisi so bili zatrti. Ko smo po 12. uri prišli na Nevski, se je pred magistratom zbrala ogromna množica meščanov, ki je napolnila celo cesto. Tu pa tam so stali rdeči gardisti in mornarji z nasajenimi bajonetmi, vsak izmed njih obdan s po sto možmi in ženskami — pisarji, študenti, kramarji, — ki so dvigali pesti, jim pretili in zasmejovali. Nikoli nikjer v zgodovini se ni gojilo kaj takega. Na eni strani par delavcev in navadnih vojakov, ki so bili oboroženi in predstavljali zmagovito revolucijo — in pri vsem tem popolnoma siromašni; na drugi strani cela besna drhal ljudi, ki so po kosilu nosili svoje trebuhne po promenadi »Pete ulice« in kričali psovali: »Ladajaci! Provo-kateri!«

Iz mraku Nevske ulice je prišla dolga dvojna vrsta kolesarjev s puškami preko ramen. Ustavili so se. Ljudje se gnetejo krog njih in vprašujejo vse-vprek.

»Kdo ste vi? Odkod ste prišli?« je povprašal star, debel človek s cigaro v ustih.

»Dvanajsta armada; prišli smo s fronte braniti sovjetje pred prokletko buržoazijo.«

razglašala, je bil zopet aretiran, je sedel v Petrogradu in v Saratovu, odkoder je pobegnil za mejo, kjer se je seznanil z Leninom in postal eden najbližnjih njegovih učencev. Vrnil se je z mandatom stranknega vodstva v Rusijo in delal aktivno v mnogih industrijskih centrih ter v Moskvi. Ko se je vrnil s III. kongresa stranke, je bil v Petrogradu aretiran. V revoluciji l. 1905 je bil član petrogradskega sovjeta kot predstavnik boljševikov. Ni se dal aretirati in je bežal v Moskvo, sodeloval pri oboroženi vstaji decembra 1905, odtam je bežal v Odeso, kjer se je boril z menjševiki. Vrnil se je v Moskvo, kjer je živel s potnim listom ranocelnika (feldšera) Suhorucenka. Bil je odkrit in aretiran, toda zbežal je in bil čez eno leto ponovno aretiran ter izgnan v Samaro. Od tu je zbežal za mejo. Ko se je vrnil, je prišel zopet v ječo, ker so ga špijoni v inozemstvu nadzorovali. Obsojen na triletno prebivanje v severni puščavi. Odtod je po dveh letih zbežal v inozemstvo, odkoder se je z mandatom, da organizira strankin kongres vrnil v Rusijo. Izdal ga je provokator Brjandinski in sedel je dve leti. Leta 1913 je bil po nekoliko mesecih svobodnega delovanja v Moskvi zopet aretiran in pregan za štiri leta v Sibirijo. Neutrudljiv, zbeži v Samaro, a pade zopet v roke policiji, ki ga spravi pod strogim nadzorom v Sibirijo. Tam je bil do marčne revolucije. Med marčno in novembarsko revolucijo vodi boljševiško frakcijo v moskovskem sovetu. Organizira skupaj z drugimi osvobodilno delo prehrane Moskve in preskrbe rdeče armade. Od l. 1905 je neprestano član centralnega odbora boljševiške stranke. Od l. 1921 je bil namestnik predsednika sveta ljudskih komisarjev, Lenina. Po Leninovi smrti je bil izvoljen na njegovo mesto za predsednika Sovjeta ljudskih komisarjev.

STALIN (DŽUGAŠVILI JOSIP VISARIONOVIC)

je sin gruzinskega kmeta in čevljarja. Namerjano mu je bilo, da prevzame očetovo obrt. Slučajno pa so ga vzeli v eno izmed bogoslovnic, ki jih je vse-povsod odpirala ruska vlada, da si v njih vzgaja nove kadre izobraženih mračnjakov za boj proti revolucionarnim gibanjem. Iz bogoslovja pa so mlade Džugašvilija izključili »vsled nezanesljivosti«. S 17 leti (1896. l.) je stopil v socialdemokratsko stranko, deloval najprej kot voditelj dijaških marksističnih krožkov, potem vodil agitacijo med delavci v Tiflisu, Baku in Batumu. Organiziral je batumske demonstracije l. 1902, a ne zastopi. Podrgno leto ječe in triletno izgnanstvo v Sibirijo — to mu je bilo plačilo. Po enem letu je iz Sibirije zbežal in ilegalno živel ter delal. Imel je različna imena. Opril je se ga je ime Stalin in prav za prav, postalo njegov priimek kot pri Vladimiru Iliču Ulanovu ime Lenin. Za časa revolucije 1905. l. in do l. 1908 je zelo aktivno deloval organizacijsko in žurnalistično kot boljševik, dobro se krije pred policijo. Potem ga je dobila »ohranka« drugič v roke. Po zaporu je bil pregan v Volgodsko gubernijo na daljni sever. Njegova revolucionarna natura pa mu ni dopustila, da bi živel tam brez dela. Zbežal je, a ni dolgo bil svoboden; ponovno aretiran in bil obsojen na šestletno izgnanstvo še dalj. Po enem letu je zopet zbežal. Po nekaj mesecih aretiran, je bil pregan v aprilu 1912. zopet na sever za 3 leta. Septembra je zopet v Peterburgu. Zadižjič je bil aretiran marca l. 1913 in izgnan v severno Turhansko ozemlje, ki leži za polarnim krogom. Tam je prebil 4 leta. Osvobodila ga je marčna revolucija. V kratkih razdobjih med aresti in izgnanstvom, vedno ilegalno živeč, pod stalnim nadzorom ohranke, je izvrševal vtrajno, odgovorno strankino delo. Vodil je boljševiško funkcijo v četrti dumi (parlamentu), seveda od zunaj. Bil je urednik boljševiškega dnevnika »Pravde«. Po marčni revoluciji je bil urednik »Pravde« in po njeni ustavitvi drugih glasil centralnega odbora boljševiške stranke. Po zavzetju oblasti je postal ljudski komisar za narodnosti, pozneje ljudski komisar delavsko-kmečke inspekcije. Bil je član revolucionarnega vojnega sveta (ki je vodil rdečo armado v državljanski vojni). Danes je generalni tajnik centralnega odbora ruske komunistične stranke.

TOMSKIJ (JEFREMOV) MIHAEL PAVLOVIC,

predsednik vseunjskega centralnega sveta strokovnih organizacij, je prišel že kot 13leten deček v tovarno. Delal je v kartonažni, tobakni in v kovinskih tovarnah. Z 21 leti se je izučil za litografa. L. 1903 mu je prišla v roke ilegalna socialistična literatura in čez eno leto je vstopil v socialdemokratske krožke. Za časa revolucije l. 1905 je bil v Revalu član sovjeta in organizator kovinarske strokovne organizacije. Kot tak je bil l. 1908 aretiran, zaprt v celici za obsojene na smrt. Po štirih mesecih je bil izgnan v Sibirijo, odkoder je zbežal čez dva meseca. V mestu Tomsku je dobil prvo »javko« — odtod začelja njegov psevdonim Tomskij. Pod drugim imenom se je naselil v Peterburgu, dobil delo v tovarni Kajmoviča in aktivno delal v strokovnem gibanju in v strankini petrogradski organizaciji kot delegat, katere se je udeležil tudi V. kongresa stranke v Londonu. V novembru 1907. l. je zela ohranka ves peterburški odbor boljševiške stranke in Tomskij je bil obsojen na eno leto težke ječe. S pomočjo svoje žene in drugih sodrugov se je rešil, a je bil v treh mesecih zopet aretiran in je sedel celo leto v samotni celici. Po zaporih se je marljivo izobraževal, predvsem v marksizmu. Potem, ko je odsedel, je šel v Pariz, odkoder pa se je kmalu vrnil v Moskvo in

Besno so zakričali: »Ah! Boljševiški žandarji! Boljševiški kozaki!«

Pred Smolnijem je stal avtomobil. Neki navidez brezpomemben človek, z debelimi očali je stal naslonjen na avtomobil in tiščal svoje roke v žepih svoje siromašne suknje. Visok, bradat mornar, s svetlimi očmi kot mladenci, je stopal nemirno sem ter tja, zmeden so se igral z velikim revolverjem, ki ga ni nikdar spustil iz rok. Ta dva sta bila Antonov-Ovsenko in Bibenko.

Ljudska komisarija za vojsko in mornarico se odpravljata pregledat revolucionarno fronto. Ali nas bosta vzela s seboj? Ni mogoče. Avtomobil je imel prostora le za pet ljudi; za dva komisarija, za dva ordonanca in za šoferja. Kljub temu je neki moji ruski znanec, ki ga kraterja imenujem Trusiška (»bojazljivček«), popolnoma ravnoščno splezal v avtomobil, se usedel. Na noben način se ni dal pregnati.

Nimam nobenega vzroka, da ne bi verjel, kar mi je Trusiška pripovedoval o tem potopovanju. Ko so se vozili po Suvorovskem prospektu, se je nekdo domislil, da bi bilo dobro vzeti s seboj kaj prigrizka. Potovali bodo mogoče 3 do 4 dni in to po ne baš bogati pokrajini. Ustavili so se. Denar? — Komisar za vojsko je brskal po svojih žepih. Imel ni niti kopejke. Komisar za mornarico je bil popolnoma suh in šofer prav tako. Tako je moral kupiti Trusiška.

Ko so zavili v Nevski, se je avto pokvaril. »Kaj sedaj?« vpraša Antonov. »Rekvirirati moramo drug avtomobil,« pravi Bibenko in pokaže na svoj revolver. In Antonov, ki je stal sredi ceste, je zaustavil avto, ki ga je šofiral neki vojak.

»Rabim ta avtomobil,« je dejal. »Tega ne boste dobili,« je odgovoril vojak. »Ali veste, kdo sem jaz?« »Mi je prav vseeno, pa če ste sam hudič. Avtomobil je last l. mašinengever-regimenta. Potrebujemo ga za prevoz municije. Ne morete ga dobiti.«

delal v vseh forumih stranke (v krajevnem, okrožnem in pokrajinskem odboru). Po odkritju tiskarne podzemnega časopisa »Delavski prapor«, ga je policija pazno iskala in ga aretirala na kolodvoru v Petrogradu. Nato je sedel dve leti v samotni celici, strogo zadržan. Vsled pripadanja k stranki, ga je moskovsko sodišče obsodilo na pet let robije (katoržnih rabot). Od l. 1911 do l. 1916 je bil v katorgi v Butirki, nakar je bil pregan v Sibirijo v večno prebivanje. Marčna revolucija ga je osvobodila in po sedmih letih je spet prišel v stik s svetom. Šel je v Petrograd in po razgovoru z Leninom začel zopet delati v stranki, najprej v poro-hovskem razpore, potem v petrogradskem odboru. Še pred novembarsko zmagajo je šel v Moskvo in začel delati v strokovnem gibanju. Od l. 1922 je predsednik centralnega sveta ruskih strokovnih organizacij.

BUHARIN, NIKOLAJ IVANOVIC,

glavni urednik centralnega glasila boljševiške stranke »Pravde«, je sin profesorja in je študiral gimnazijo ter pravo na moskovski in dunajski univerzi. Kot osemnajstleten mladenci je l. 1906 stopil v boljševiško stranko in je v najhujši dobi reakcije do l. 1910 zelo aktivno, požrtvovalno in uspešno vršil strankino delo v Moskvi in stal tudi na čelu študentskih revolucionarnih gibanj v tem času. Leta 1910 je bil aretiran, odsedel eno leto ječe in bil progan v Sibirijo. Od tu je zbežal v inozemstvo, kjer je bil do marčne revolucije. Udeleževal se je aktivno v delavskih gibanjih Nemčije, Avstrije, Švice, Švedske, Norveške in Amerike. Povod je organiziral delavske krožke in vodil revolucionarno propagando proti oportunitizmu. Pogolblil se je v intenzivni študij marksizma in postal eden največjih njegovih teoretikov. Po marčni revoluciji je delal v Moskvi kot žurnalist in voditelj moskovske boljševiške organizacije. Na VI. kongresu stranke (1917) je bil izvoljen v njen centralni odbor. Od l. 1918 je glavni urednik »Pravde«, član centralnega izvrševalnega odbora USSR itd.

TROCKIJ, LEV DAVIDOVIC,

je sin kolonista-kmeta in je dokončal realno šolo v Nikolajevu, kjer je začel organizirati delavce v Južnoruski delavski zvezi. Ko je gibanje l. 1898 zavzelo širši razmah, je aretirala policija vsa nikolajevska organizacija, med drugimi tudi 19letnega Trockega. Presedel je v raznih ječah dve leti, bil obsojen na 4 leta proganstva v Sibiriji, odkoder je po dveh in pol letih zbežal v inozemstvo. Tu je pristopil k uredništvu »Iskrice«, ki jo je izdal Lenin. Na II. kongresu ruske socialdemokratske stranke, kjer je prišlo do razkola med večino (boljšinstvom) in manjšino (menjšinstvom), je v začetku držal z Leninom, proti koncu kongresa pa stopil v blok z menjševiki. Stal je pozneje do svetovne vojne vedno blizje menjševikom, v svetovni vojni je pa zavzel centrum. V revoluciji l. 1905 je zavzel proti menjševikom in proti boljševikom posebno stališče »permanente revolucije«. Kljub temu, da tega stališča dejanski razvoj ni potrdil, je osebo v revoluciji l. 1905 igral veliko vlogo kot član petrogradskega sovjeta in po aretaciji Hrustaleva kot njegov predsednik. 3. decembra so bili vsi člani tega sovjeta aretirani in po podrgnem letu prepeljeni v Sibirijo; od tu je Trockij takoj drugi dan zbežal v inozemstvo in sicer na Dunaj. Deloval je žurnalistično v ruskem, pa tudi avstrijskem, in nemškem delavskem časopisu vsled česar je postal eden najbolj poznanih ruskih socialdemokratov v Evropi. V svetovni vojni je izdal v Parizu svoj ruski list, zavzemajoč centumstališče. Iz Francije je bil l. 1916 izgnan, čez par mesecev iz Španije, kjer je bil tudi zaprt — vsled protivne agitacije. Nato je šel v Ameriko, kjer je svojo agitacijo nadaljeval. Ob izbruhu marčne revolucije je hitel domov, a so ga zajeli Angleži in zaprli. Osvobodil je bil na zahtevo petrogradskega sovjeta. Kmalu po svojem prihodu v Rusijo je stopil v boljševiško stranko in je v novembarski revoluciji igral veliko vlogo kot njen največji agitator. Po njej je bil ljudski komisar za zunanje zadeve, nato komisar za vojne zadeve. Zavzemal je tudi druga odgovorna mesta. Tudi po vstopu v boljševiško stranko je med večino in njim prišlo čisto do raznofasij. Vse diskusije v njej v teh desetih letih so se vrtele okrog vprašanja »trockizma«, kot posebne politične ideologije (naziranja) o razvojnih potih ruske in proletarske revolucije.

DELAJSKI ODER V LJUBLJANI.

Pod okriljem delavske in kulturne zveze »Svobode« se snuje v Ljubljani Delavski oder, katerega namen je gojiti dramatično med delavstvom. V Ljubljani se udeležujejo kot dramatični diletanti klervikali in demokratski odri, le delavstvo si do sedaj ni zmoglo ustanoviti lastnega diletantskega gledališča. Ker se meščanski odri in Narodno gledališče sploh nič ne brigajo za moderno proletarsko dramatik, je tem nujnejša potreba in dolžnost, da si slovenski proletarijat takega ustvari. Ni treba navajati, da igrajo v raznih drugih državah ravno taki delavski odri veliko vlogo v izobraževalnem delu proletariata. Vsekakor je treba zbrati vse mlade sile v Ljubljani, da se ideja uresniči. Apeiramo predvsem na mlade sodruge in sodruge, da se čim številneje prijavijo k Delavskemu oderu. Prijave sprejema centrala »Svobode«, Marksov trg 2/I, vsak dan od 8. do 12. ure ali pa tudi pisмено. — Za pripravljalni odbor: Kreft Bratko.

Rešili so se iz te smole šele, ko se je pripeljal avto z italijansko zastavo. (Za časa nemirov so pripisovali privatne avtomobile na ime inozemskih konzulatov, samo da jih ne bi zaplenili.) Tega so si pri-lastili.

V Narvski zastavi (zahodno od Petrograda) je hotel Antonov govoriti s komandantom rdečih gardistov. Peljali so ga do mestne meje, kjer je par sto delavcev kopalo strelske järke in pričakovalo kozakov.

»No, kako gre?« vpraša Antonov. »Vse je v redu, sodrug!« je odgovoril komandant. Razpoloženje vojaštva je sijajno. Le eno je: municije nimamo.«

»V Smolniju je imamo precej,« je odgovoril Antonov. »Dal vam bom potrdilo.« Iskal je po žepih. »Ali ima kdo kos papirja?«

Bibenko ni imel ničesar, pravtako ne kurirji. Trusiška je moral dati svojo beležnico.

»Hudič, svinčnika nimam. Kdo ima svinčnik?« je zakričal Antonov.

Lahko si že mislite, da je izmed vseh edino Trusiška imel svinčnik.

Vračali smo se domov. Na Znamenskem trgu, pred Nikolajevim kolodvorom se je zbrala razburjena množica. Bilo je več tisoč oboroženih mornarjev. Poslušali so člana izvrševalnega odbora železničarjev, ki jim je govoril s kolodvorskih stopnic:

»Sodrug! Mi vas ne moremo peljati v Moskvo. Mi smo nevrtni! Mi ne bomo vozili vojaštva ne z ene ne z druge strani. Mi vas ne moremo vzeti s seboj v Moskvo. Že sedaj besni tam strašna meščanska vojna.«

Mornarji so divje kričali v govornika in se gnetli naprej. Naenkrat se odpro stranska vrata in med njimi se pojavita dva ali celo trije bremzarji in kurjači.

»Semkaj noter, sodrug!« so kričali. »Mi vas prepeljemo v Moskvo — ali magari v Vladivostok, kamorkoli hočete. Zivela revolucija!«

Stanovanjsko vprašanje v Moskvi.

Najhujše je momentano v Moskvi stanovanjsko vprašanje. Medtem, ko je po drugih mestih bilo mogoče sproti graditi stanovanjske hiše in je povsod dovolj stanovanj, je v Moskvi še vedno nujno pomankanje stanovanj. Vedeti je treba, da je iz provincialnega glavnega mesta postala Moskva glavno mesto cele USSR in da je število stalnega prebivalstva naraslo od 1,700.000 pred vojno na 2 miliona. Prihajajo pa poleg teh v Moskvo dnevno tisoči tujcev, delegati iz notranjosti, iz inozemstva, trgovci itd. Stanovanjska kriza, ki je velika, pa je vendar drugačna, kot pri nas v Nemčiji, kjer obstaja pomankanje stanovanj samo za revne, medtem, ko imajo bogati velika stanovanja.

Tukaj v Moskvi trpijo na pomankanju stanovanj vsi, sovjetski komisar ne manj kot brezposeln. Stanovanja se strogo racionalizirajo, minimum znaša 9 m² na osebo.

Stanovanjske najemnine se ravna po velikosti stanovanja in po prejemkih najemnika, pri čemur imajo prednost oni, ki delajo v državnih podjetjih. Brezposeln ne plačujejo nobene najemnine. Večina hiš je po revoluciji postala last mesta. Najemnine so zelo nizke. Pri plači 70 do 90 rubljev (2100 do 2900 Din) mesečno plača delavec za dve sobi in kuhinjo 3 rublje (90 Din) mesečno. Najemnine se ne smejo zvišati, če se ob enem ne zvišajo mezde.

Medtem, ko je v Moskvi sami pomankanje stanovanj še obširno, je po drugih mestih že dovolj stanovanj.

Pregled leningradske elektrarne.

Iz knjige »Istina o sovjetski Rusiji«, ki je izšla lanske leto v Zagrebu, objavljamo dva skrajšana odstavka:

V družbi mnogih strokovnjakov smo posetili leningradsko elektrarno. Prepričali smo se, da se sedanja uprava s uspehom trudi, da elektrarno v vsakem pogledu prilagodi najmodernejšim zahtevam. Leningrad in okolice preskrbuje z električnim tokom pet postaj z skupno 80.000 Kw strojnega delovanja. Klovatna ura stane 18 kopejk, napram 32 kopejkam pred vojno. Delavci dobivajo do 10 Kw brezplačen tok. V prvih 6 mesecih 1925 leta je imelo podjetje 5 milijonov rubljev dobička, ki se je uporabil v največjem delu za tehnično spopolnitev podjetja.

Plače delavcev in nameščencev narasčajo s gospodarskim napredkom podjetja. V juniju 1925 so dobivali mesečno: mehanik za električna merila 103 do 196 rubljev (3000 do 5000 Din), nadkurjač 120 rubljev (3600 Din), kurjač 98 rubljev (2900 Din), strojnik 98 rubljev, nadzornik oklopnik 111 rub. (3300 Din), ključavničar 102 rublja (3000 Din).

Nameščenci so imeli sledeče mesečne plače: rdeči direktor 192 rubljev (5700 Din), tehnični direktor 300 rubljev (9000 Din), upravnik 360 rubljev (10.800 Din), pomočnik upravnika 320 rubljev (9600 Din) inženir 350 rubljev (10.500 Din) inženir za električna merila 225 rubljev (6700 Din) inženir za kotle 360 rubljev (10.800 Din), pomočnik inženirja za kotle 225 rubljev (6700 Din) in poleg tega brezplačno stanovanje, kurjavo in razsvetljavo. Delavci dobivajo delovno obleko brezplačno od podjetja.

Opomniti moramo, da je najvišja plača, ki jo more dobiti komunist 192 rubljev, ker je ta maksimum določila komunistična stranka za vse svoje člane, tudi za komisarije. Višje plače pa imajo strokovnjaki, ki jih kličejo tudi iz inozemstva.

O članih komunistične stranke.

Postati član komunistične stranke USSR ni lahko. Pokazati se mora na deli, kdor hoče postati

Kmečko vprašanje in ruska revolucija.

Kaj je kmečko vprašanje?

Kmečko vprašanje je vprašanje obstoja, vprašanje blagostanja in kulture kmečkih množic. Vsak dan opazamo, da se kmetje v tisočih in tisočih selijo z vasi v mesta, v industrialne kraje. Po ogromni večini ti tisoči ne gredo prostovoljno in radi iz svojih selišč, temveč gredo prisiljeni, gredo, ker ne najdejo na kmetijah več obstanka, gredo, kakor pravimo s trebulom za kruhom. Ta selitev se ne vrši samo pri nas, temveč v vseh kapitalističnih državah — in sicer samo v kapitalističnih državah. V feudalnih državah se kmečke množice niso selile; tu je bil kmet priklenjen na zemljo in se ni smel seliti. V socialistični družbi se bo kmet lahko selil, ne bo pa prisiljen seliti se in v kolikor se bo selil, se bo selil po načrtu in bo njegovemu trebulu že v naprej zagotovljen v novem poklicu kos kruha. V Rusiji je znašalo to preseljevanje pred revolucijo več milijonov in mi Slovenci, kot poldrugomilijonski narod, imamo čez 250.000 emigrantov (izseljencev), ki so po ogromni večini kmetje.

Meščanski ekonomi uče, da se vrši to preseljevanje zaradi prevelike obiludenosti. Po njihovi teoriji se kmetje preveč množijo. Preobilni podmladek ne najde doma več kruha in zato se mora izseliti. Premalo rodovitne zemlje je. Te meščanske teorije preobiludenosti se držijo tudi naši socialisti (Filip Uratnik) in zato iščejo, kot pravi agente kapitala, novih dežel, novih potov za olajšanje izseljevanja. Resnični marksisti pa vedo, da je preobiludenost zelo relativen pojem in da je treba iskati vzroke selitvam kmečkih mas v kapitalističnem gospodarstvu samem. Mi vemo, da v kapitalističnem gospodarstvu kmetstvo mora razpadati in da se nahaja tako rekoč v neprestanem procesu razpadanja. Par poznanih dejstev nam bo ta pojav takoj pojasnilo:

V Sloveniji n. pr. imamo okroglo 60 % kmetij, ki imajo manj kakor 5 ha zemlje. Pet hektarov zemlje pa donasa komaj toliko, da se kmečka družina na njej preživi. To je za kmeta življenjski minimum, to se pravi od 100 kmetov v Sloveniji je 60 takih, ki se na svojem zemljišču ne morejo preživljati. Ti si morajo iskati neprestano drugega zaslužka, oni se morajo neprestano seliti. Njihovi otroci zapadajo revščini in morajo brezpogojno »v svet«.

Toda tudi otroci onih kmetov, ki imajo 10, 20 hektarov zemlje, ne morejo vsi ostati doma. Precejšnje število tudi teh mora iti s trebulom za kruhom, ker če je drugače še toliko zemlje, pri nas, kjer velja zakon »svete privatne lastnine«, zemlje nikdo ne dobi zastopi, pa če ostane tudi neobdelana.

V kapitalistični družbi, ki sloni na temelju privatne lastnine, mora biti vedno ogromen del kmečke množice v revščini in največji procent kmetij samo tovarna za fabriciranje proletariata. *To je normalni red v tej družbi.* To je kapitalu potrebno in to on hoče.

Torej tudi pri najbolj normalnih razmerah mora kmečko prebivalstvo neprestano razpadati v proletarijat. Ko pa se pojavijo gospodarske krize, tedaj se vrši to razpadanje še hitreje. Gospodarska kriza za kmetije obstoja v tem, da so vsi izdelki, ki jih mora kmet kupiti na trgu (v prodajalnicah) dragi, njegovi pridelki (žito, živina itd.) pa prav poceni. Tu se mora kmet zadolževati in ker nima potem s čim vračati, poje na vaši boben in kmet se mora seliti v industrijo — postaja delavec.

Po velikih vojnah razkrajja kmetijstvo tudi kapitalistična država sama direktno s tem, da ga izse-sava potom nezmernih davkov, kakor se to vrši dan-danes v vseh kapitalističnih državah.

V kapitalistični državi živi velika večina kmečkega prebivalstva v črni bedi in neprestano s potno palico v roki. Kako odpraviti za to veliko večino kmečkega prebivalstva revščino, kako ji dati blagostanje, da ne bo drla v mesta, da ne bo tam pomnoževala armade brezposelnih delavcev, to je kmečko vprašanje. In ker vpliva razpadanje kmetijstva direktno tudi na blagostanje delavstva, je tudi delavstvo neposredno zainteresirano na tem vprašanju. Ono ga smatra za silno važen del socialnega vprašanja, tako važen, da brez njegove rešitve ne more rešiti svojega socialnega vprašanja. Tu se interesi delavca neposredno dotikajo interesov kmetov in se ž njimi vjemajo, tu se spajajo v celoto in tu nastaja skupen cilj: odprava kapitalizma.

Pred vojno so imele socialistične stranke malo smisla za kmečko vprašanje. Marx in Engels nam govorita razmeroma zelo malo o njem. Karl Kautsky nam je bil sicer napisal v devdesetih letih minulega stoletja obširno teoretično knjigo o agrarnem vprašanju, toda praktično socialna demokracija ni vedela kaj začeti z njim. Ves njen praktičen program se suče okrog splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice, okrog bolniškega zavarovanja za kmečke delavce, kmete in kmečke obrtnike, odprave vseh indirektnih davkov, omejitev vojaške službe, odprave vseh veleposestniških in kapitalističnih privilegijev, pomnožitvi občinskega premoženja, nakupa kmečkih posestev, ki se prodajo na javni dražbi po občini, združevanja malih kmetovalcev, okrog zemljiških dolgov, zavarovanja proti ognju, šoloobveznosti, neodvisnosti sodnij in podobnim malenkostim. O razlastitvi veleposestev (proti odškodnini seveda) in organizaciji socialističnega kmečkega gospodarstva pa je govorila približno tako, kakor Cerkev o sodnem dnevu in zvečanju.

Socialisti in socialna demokracija ne ve tudi še danes kaj začeti s kmečkim vprašanjem.

Kmečko vprašanje je stopilo z vso silo na dnevni red v ruski revoluciji in njena zasluga je, da ga je tudi pravilno formulirala. Največja zasluga gre za to

Slovenska socialdemokracija ob izbruhu ruske revolucije.

(Poglavje iz zgodovine slovenskega delavskega gibanja.)

Delavske mase vseh držav so prelivale svojo kri na frontah imperialistične svetovne vojne in se niso borile proti lastni buržuaziji. Socialdemokratske stranke, že pred vojno skozi in skozi zastupljene z oportunizmom, so ob njenem izbruhu poteptale načela razrednega boja in internacionalne solidarnosti ter so zavedle organizirani proletarijat v »Burg-frieden«, v mir in sodelovanje s svojo buržuazijo proti »zunanjim sovražnikom«. V vseh socialdemokratskih strankah so se formirale male revolucionarne grupe, ki so vztrajale na stališču marksizma, toda niso imele pomembnejšega vpliva na delavsko gibanje. Revolucionarnega gibanja mas proti vojni ni bilo še nikjer, razen v caristični Rusiji.

V atmosfero divjega vojnega klanja, nacionalistične vročice in strašnega idejnega bankrota oportunističnih vodstev socialističnih strank in strokovnih organizacij — je zavel sveži veter *marčne revolucije 1917*, ki je strmoglavila carizem. Toda marčna revolucija je spravila na oblast rusko buržuazijo in malomeščanske esere (soc. revolucionarje) ter social-patriote-menjševike, ki so vsi skupaj *nadaljevali vojno* in imperialistično politiko.

Svetovna vojna je bila na višku. Ni še bilo jasno, kdo bo odnesel iz nje zmago, ali centralne države ali antanta. V jeseni leta 1917 se je na vseh frontah položaj zaostril.

s. Leninu. Bistvo ruske formulacije kmečkega vprašanja obstoja v tem, da je povedano, da revščina kmeta ne izvira samo iz tega, ker ima premalo zemlje, temveč da je njegove revščine kriv njegov splošni gospodarski položaj v kapitalistični državi. Ni torej dovolj, da damo kmetu zemljo, ki so mu jo odvzeli in monopolizirali feudalna gospoda, cerkev, dvor in kapitalistična država, temveč postaviti moramo obubožanega kmeta sploh na noge: *dati mu moramo tudi potrebno živino, potrebno kmetijsko orodje, potrebno domovanje, odpraviti mu dolgove, ki ga tarejo in osvoboditi ga davkov, če jih nima iz čega plačevati.* Dati mu možnost, da z obdelovanjem zemlje in brez čezmernega dela mirno in v izvestnem blagostanju preživlja sebe in svojo družino ter živi ono kulturno življenje, ki mu ga njegova okolica v največji meri dovoljuje, to je prava rešitev kmečkega vprašanja.

Da so ta načela pravilna, nam je dokazala stvarnost po ruski revoluciji v Rusiji sami in drugod. Rusija je gotovo dežela, ki nima premalo zemlje. V Rusiji pride komaj 9 do 10 prebivalcev na kvadratni kilometer zemlje, medtem ko jih pride pri nas 54, v Italiji čez 100 in na Nizozemskem čez 200. Toda kljub temu imamo tudi danes še v Rusiji precej kmetov brez zemlje. In gotovo ne zato, ker jim jo država noče dodeliti! Ruski muzik ostaja brez zemlje, ker mu država še ne more dati sredstev za obdelovanje zemlje. Kaj bi z zemljo brez živine, brez orodja itd. Toda ruski sovjeti izdajo letno težke milijone rubljev za ustanovitev novih kmetij in za odpravo kmečke bede.

Isti pojav smo imeli tudi v Jugoslaviji, v kolikor je dala država zemljo (seveda ne zastoni!) invalidi in vojnim udeležencem. Le-ti so dodeljeno zemljo v nešteti primerih zopet prodali prejšnjim lastnikom ali pa drugim bogatašem. Kaj naj bi sicer počeli z zemljo, če nimajo sredstev za obdelovanje?

Zato je pristopila Rusija vse drugače k reševanju kmečkega vprašanja. Ruski sovjeti so kajpada najprej odvzeli vsa ogromna veleposestva vsem veleposestnikom, carju in Cerkvi, ki jo niso sami obdelovali in rekli muziku: »Vzemsi si zemlje kolikor je moreš obdelovati s svojo družino.« Toda obenem so razglasili vso zemljo za *last vsega ruskega ljudstva, tako, da ne more nikdo več trgovati z zemljo.* Zemlja v Rusiji ni več blago, ki bi se smelo prodajati. Zemlja se lahko odčlani samo z dovoljenjem državne oblasti. S tem je doseženo, da kmet nikoli in v nobenem primeru ne izgubi zemlje, dokler jo redno obdeluje. On je ne more zadolžiti in nikdo mu je ne more zaradi dolgov prodati na javni dražbi. V Rusiji danes ne poje več boben. Kmet lahko izgubi zemljo le tedaj, če je ne obdeluje več. Tedaj jo dobi drugi, ki ji nima, da jo obdeluje. Po očetu in materi podedujejo zemljo otroci, če jo obdelujejo. Če je pa ne obdelujejo, je otroci ne morejo prdati.

Pa tudi potem, ko so ruski muziki zaposedli zemljo, ki jo pri današnjem razvoju lahko obdelajo, so ostala mnoga veleposestva prazna. Tako veleposestva so začeli sovjeti sami obdelovati ali pa so napravili iz njih zemljiške zadruge ali pa na zemljiške kumune. Na sovjetskih, združnih in komunalnih posestvih so zaposleni oni kmetje, ki niso dobili svoje zemlje, ker niso imeli orodja in živine za obdelovanje. Sovjetska veleposestva so vzorna posestva. Ona se obdelujejo po vseh pravih moderne poljedelske tehnike in vodijo jih poljedelski inženirji. Ta posestva služijo kot kmetijske ščacije, producirajo izbrana semena, plemensko živino in so prave kmetijske šole svoji okolici. Zadruge imajo zemljo od države v najem. Vse prideleke pripada združnim članom, le-ti pa so vezani na gotove dajatve državi. Kumune so sestavljene iz idealnih proletarcev. Oni obdelujejo zemljo skupno kot veleobrat, zadržijo zase pa samo to, kar porabijo sami, ves drugi pridelek pa oddajo državi brezplačno.

V kolikor pa sovjetska država ubožnim kmetom ne more nič dati, pa gleda, da jim tudi nič ne jemlje. Ruski kmetje, ki imajo malo zemlje, ne plačujejo davkov. V Rusiji je bilo dosedaj 25 % kmetov, t. j. četrtna vseh kmetov osvobojenih vseh davkov. V prihodnjem letu bodo opustili še 10 % kmetov vseh davkov, tako da ne bo več kot ena tretjina vseh ruskih kmetov plačala nič davkov. Poleg tega skrbijo potom različnih organizacij za kmečke ubožce.

Rešitev kmečkega vprašanja obstoji torej v tem, da dobi kmet dovolj zemlje za obdelovanje; da se preskrbi kmečko prebivalstvo, ki nima ali ne more dobiti dovolj zemlje na drugi način z delom in kruhom; da dobi kmet, tudi potrebna sredstva za obdelovanje zemlje; da se vzame zemlja iz blagovnega prometa tako, da je kmet ne more nikoli izgubiti; da se mu črtajo vsi dolgovi, kjerkoli bili napravljeni; da se osvobodi kmete, ki nimajo eksistenčnega minimuma (ki ne pridelajo dovolj za obstanek), vseh davkov in končno, da se dā kmetu potrebno splošno in strokovno izobrazbo, ki je predpogoj za višjo stopnjo njegovega blagostanja.

To pa more doseči kmet samo v skupnosti z delavcem, samo v socialistični državi.

D. Gustinčič.

Socialno zavarovanjev proletarski državi.

Prve odloke o socialnem zavarovanju je sovjetska vlada izdala že v decembru 1917. leta, komaj par tednov po revoluciji. Že v teh prvih odlokih so bila formulirana načela socialnega zavarovanja v sovjetskih republikah:

V tem času se je izvršila v Rusiji novembarska revolucija

pod parolami »Mir, delavska kontrola, zemlja« in delavski razred Rusije je vzel oblast v svoje roke.

Novembarska revolucija tvori zgodovinski mejnik v svetovnem delavskem gibanju, ona tvori izhodišče za formiranje revolucionarnega političnega kot strokovnega delavskega gibanja v vsem svetu iz razvalin druge internacionale. Zgodovino delavskega gibanja lahko ločimo v tri dele: do svetovne vojne, od izbruha svetovne vojne do novembarske revolucije in od novembarske revolucije dalje.

Novembarska revolucija je internacionalno delavsko gibanje postavila *praktično* pred vprašanja, ki so se desetletja postavljala *le teoretično*. Desetletja so se teoretično prepirali, kakšna bo pot od kapitalizma k socializmu, kakšna bo prehodna doba, kako bo delavski razred izvršil zavzetje oblasti. Socialistične stranke pred vojno so sicer propagirale misel osvojitve oblasti in so govorile o prehodu iz kapitalizma v socializem, toda nihče ni bil na jasnem, kako se bo to dejansko zgodilo. Novembarska revolucija pa je prislila mednarodno delavsko gibanje in vse njegove struje, da zavzamejo stališče napram dejanski proletarski revoluciji, t. j. napram osvojitvi oblasti po proletariatu.

Toda socialpatrioti, ki so se popolnoma udnijali svojim buržuazijam, so se v začetku orijentirali napram novembarski revoluciji *po interesih svojih imperialističnih držav*. Socialpatrioti v antantnih državah (Angliji, Franciji itd.) so dvignili strašno vpitje proti novembarski revoluciji, ki je resno postavila na dnevni red vprašanje *miru*, ker so videli v njej oslabilitev vojaške moči antante. Razkričali so boljševiške voditelje za agente nemške vlade. Socialpatrioti centralnih držav (Nemčije, Avstrije itd.) pa so pozdravili v novembarski revoluciji vojaško osla-

bitev antante, z zadovoljstvom, da je Nemčija izgubila nasprotnika na vzhodu, da se vrže s tem večjo silo na zapadno fronto. V njihovem časopisju najdemo delona laviranje napram novembarski revoluciji, deloma koketiranje z njo, vse z namenom, da jo izkoristijo v interesu svojih imperialističnih držav.

Vedno pa so naštevali poleg razloge, ki po njihovem mnenju govorje proti temu, da bi bila taktika boljševikov dobra tudi za Nemčijo, Avstrijo itd.

Ta ocena novembarske revolucije pa ni zado-stovala delavskim masam, ki so takoj s svojim razrednim instinktom začutili v njej nekaj sorodnega, en del svojega stremljenja in boja, prvo njegovo zmago.

Zanimanje za rusko revolucijo je raslo med masami tembolje, čimbolj se je stopnjevala gonja meščanskega časopisja, čimbolj je ono naštevalo »zločine« boljševikov: konfiskacijo bank, tovaren, zemlje, zlasti pa njihovo mirovno politiko.

Kakšno stališče je zavzela napram novembarski revoluciji *slovenska socialdemokracija?* Od 28. julia 1914, ko je bilo ustavljeno njeno glasiloj »Zarja«, pa do 15. julia 1917, ko je začelo izhajati njeno novo glasilo, dnevnik »Naprej«, je bila slov. socialdemokratična stranka brez javne tribune in se stališče njenih vodilnih članov napram vojni ni nikjer javno pokazalo. O kakem nasprotovanju socialpatriotski politiki dunajskega vodstva v tej dobi ni nobenih vesti. V »Napreju« pa so se že pokazali obrisi *dveh struj*: ena, nova, je bila orijentirana antanti prijazno, je računala na njeno zmago in v njej se je močno pojavljala slovensko-jugoslovanska nacionalistična ideologija; druga pa je hodila naprej po stari avstrijsko usmerjeni poti in se je naslanjala na dunajsko vodstvo nemške avstrijske socialdemo-kracije, maskirajoč se z marksistično terminologijo (izrazi). Ravnotako se je delila tudi češka social-

demokracija. Prva struja (Prepeluh) je takoj zavzela novembarski revoluciji nasprotno stališče.

Ko je ravno 7. novembra prišel ta *prvi idejni boj* v slovenski socialdemokraciji do vrhunca in je njen izvrševalni odbor (pod vodstvom Kristana) premenjal uredništvo »Napreja«, je tudi v vprašanju ocene boljševikov Verus-Kristan pisal, da bi ne smeli trpeti napadov na Lenina in boljševike, ki jih je pisal Prepeluh.

Vest o zmagi ruskega proletariata je učinkovala na proletarijat Avstrije kot močan sunek na levo. Medtem ko je v nemškoavstrijskem delavskem gibanju zelo poživila že nastalo diferenciacijo med des-nico in »levico« na eni strani ter »levoradikali« na drugi strani, je v češkem delavstvu ojačala voljo po revolucionarnem boju proti Avstriji. Vpliv na jugo-slovansko socialdemokratično stranko se je pokazal na njenem kongresu o Božiču leta 1917 v Ljubljani, kjer je glavno besedo imel dr. Tuma, ki je tedaj zavzemal internacionalistično-revolucionarno stališče, pravilno predvidevajoč, da bo vojna ustvarila revoluc-ionarno situacijo, ugodno za akcijo proletariata.

Ne samo, da je kongres pozdravil »zmago ruske proletarske revolucije«, tudi v postavljanju drugih političnih vprašanj, nacionalnega itd. se je zelo približal revolucionarnemu vidiku. »Naprej« se je tedaj na celi črti zavzemal za boljševike (iz agitacijskih ozir-ov — kot se je pozneje izkazalo). Ko je 16., 17. in 18. januarja 1918. leta izbruhnil spontano ogromni štrajk avstroogrskega proletariata, ki so ga pripra-vili levoradikalni akcijski odbori, a se mu je takoj postavila na čelo oficialna socialdemokracija, se je razširil tudi na slovenske kraje. Na shodih so govorniki jugosl. socialdemokratične stranke zelo vehementno zagovarjali boljševike pred napadi sloven-skega meščanskega časopisja (zlasti Kristan na ljub-

(Nadaljevanje na 4 strani.)

23. okt. se je vršila *seja centralnega komiteja (C. K.) boljševiške stranke*. Navzoči so bili Lenin, Zinovjev, Kamenjev, Stalin, Trocki, Sverdlov, Uricki, Dzeržinski, Kolontajeva, Bubnov, Sokolnikov in Lomov. Na predlog Lenina je bila z 10 proti 2 (Zinovjev in Kamenjev) glasovo sprejeta sledeča resolucija: »C. K. spoznava, da tako internacionalni položaj ruske revolucije, kot tudi vojni položaj — kot tudi dejstvo, da je proletarska stranka pridobila večino v so-vjetih, končno očividno pripravljane druge kornilovi-jade (čete se iz Petrograda odstranjajo in pripeljujejo kozaki itd.) — da vse to stavlja na dnevni red **oboroženo vstajo**. C. K. je mnenja, da je oborožena vstaja neizogibi-no in popolnoma dozorela in predlaga vsem strankinim organizacijam, da vzamejo to v poštev in da presojajo in rešijo vsa praktična vprašanja (sovjetski kongres se-verne Rusije, odstranitev črt iz Petrograda, akcije v Moskvi in v Minsku itd.) s tega stališča.«

Nadalje je centr. komite izvolil politični biro za vodstvo vstaje, sestojče iz Lenina, Zinovjeva, Stalina, Ka-menjeva, Trockea, Sokolnikova in Bubnova.

24. okt. se je vršil severoruski kongres sovjetov v Petrogradu ki se izjavi z ogromno večino za to, da pre-vzamejo svoj obliast. Na konferencah sovjetov don-skega bazena (600.000 delavcev) v Harkovu, sovjetov uralskega ozemlja (300.000 delavcev) v Jekaterinburgu in sovjetov Bele Rusije v Minsku imajo boljševiki večino.

Po vseh sovjetih se volijo delegati na sovjetski kon-gres.

29. okt. se je vršilo posvetovanje centralnega ko-miteja boljševikov z zastopniki raznih strankinih orga-nizacij (petrogradskega odbora, vojaške organizacije, frakcij v najvažnejših strokovnih organizacijah). Vprašanje vstaje se je obravnavalo s čisto praktične, orga-nizatorične strani. Tozadevna Leninova resolucija je bila sprejeta z 20 proti dvema glasovoma pri dveh neglasu-jočih. Izvoljena je bila praktična centrala za organiza-torično vodstvo vstaje sestoeča iz Dzeržinskega, Sta-lina, Urickega, Bubnova, in Sverdlova.

31. okt. izda menjševsko-eserski centralni odbor sovjetov poziv spričo trdovratnih vesti, da bodo boljševiki med 2. in 7. nov. začeli vstajo na delavce in vojake, naj zadržé mir in naj ne gredo v past. To je bil zadnji progias tega odbora. Kajti

7. nov. so delavci in vojaki v Petrogradu zavzeli oblast in kongres sovjetov, je 8. novembra proklamiral, da sovjeti zavladajo v Rusiji ter je upostavil vlado so-vjeta ljudskih komisarijev.

Tannenberg.

Kdo se je v bitki boril?

Gospodje ob mizi zeleni,

miže in razposajeni?

Ali mi?

Mi smo se v bitki borili,

in n a s e klepave kosti so lomili.

Za koga?

Za gospódo za mizo zeleno,

svežo in razposajeno,

so naše kosti nam lomili.

N a s a so telesa umirala,

n a s a je trupla zemlja požirala —
mi, da, mi!

Gospóda za mizo zeleno

nosi medalje in nosi zvezdice,

Mi smo marširali v sivih bluzah,

ki so že davno prah in stenice.

Gospóda za mizo zeleno

sloifi, lenuhari, počiva,

mi pa smo garali, bomo trpeli,

dokler se kri nam po žilah preliva.

A boj še ni končan.

Venomer se boji besni.

Proletarci vseh dežel:

oni ali vi!

Čufte, proleti: ni domovine,

da jo treba rešiti.

Sovražnika v lastni deželi

je treba ubiti —

gospódo za mizo zeleno,

svežo in razposajeno

z denarjem, vlačugami, avtomobili —

z njo se še bomo krvavo borili!

Priobčujemo gorjuo pesem velikega nemškega pes-nika Becherja, napisano ob priliki 80 letnice feldmarsala Hindenburga, sedanjega predsednika republike Nemčije, ki je v svetovni vojni pri Tannenbergu pognal stotisoče nemških vojakov v smrt, da si je na njihovih kosteh priboril zmago nad vojsko ruskega carja.

Delovski zaščitavUSSR.

Delovni čas znaša maksimum 8 ur. Čl. 95 kodeksa dela, odreja 6 urni de-lovnik. 1.) Za osebe od 16 do 18 let. 2.) Za pisarniško in vsako duševno delo in 3.) Za rudarje, pod zemljo.

Plačane dopuste odločata čl. 114 in 115 kodeksa dela, ki določata, da mora vsaka oseba, ki dela vsaj 5½ mesecev dobiti plačan dopust, najmanj 14 dni. Mladina pod 18 leti ima letno najmanj 1 mesec plačanega dopusta. Osebe, za-paslene v »zdravju škodljivih obratih, dobijo za najmanj dva tedna daljši dopust.

Kot pri nas.

Glas naših sotrpinov iz Italije.

Fašistovska strahovlada, orodje buržuazije pridno nadaljuje gonjo proti de-lavcu in kmetu. Položaj delavstva je strašen. To, da se je lira dvignila, po-meni za delavca še hušjo lakoto. Ta na-videzen porast lire, občutno na naših krvavo zasluženih splačah. Kot lačni psi, ko se vržejo na kosček mesa, tako so se vrgli delodajalci na naše plače, češ, lira je zadobila večjo vrednost, za-to ti moramo znižati dnino, da se pre-več ne razvadiš. Naša dnevna plača je 15 lir Ako se pogobiš v naše razmere, boš spoznal, da je naš položaj suženj-ski. Hrana v trgovinah je ostala na ravo-no isti ceni in delavec-oče mora na ža-lost gledati, kako palogoma hirajo otroci in kako čuden pogled ima žena, ko nima kaj staviti v lonec. Zato ni čudno, ako greš skozi proletarsko vas, da te obkoli gruča sestradanih otrok, ki te prosijo kruha.

V zadnjem času se je pričelo delav-stvo bolj samozavestno gibati. Čuje se, da je po raznih tovarnah štrajk in mali upori. Zahtevajo kruha, ker so lačni. Da bi se to gibanje preveč ne razširilo, skrbí miličnik in njemu sorodni. Skrbno zapirajo in vlačijo pred »posebni tribun-al« v Rim delavce. Končni rezultat se glasi: »5, 10 do 15 let ječe radi agitac-ije za povzročitev nemira.«

Obsojenec že izmozgan do kosti, steza roke iz ječe in grozi... doma otroci in žena kot nevarna zalega — brez vsake podpore — umira!

V Goriški okolici se je precej raz-širilo združništvo. V Sempasu pri Gori-ci so kmetje pred letom ustanovili »Vinarsko in gospod. združugo«. Ko so o tem zvedeli gostilničarji, so proti njej sestavili celo vrsto obtožb. Se razume, da med njimi je bila tudi ta, da so vsi kmetje-združniki komunisti. Združuga ima svoj vinotoč in konkurenčno ceno. Združniki kot neomahljivi in razsodni može, so znali vsa ta očitanja zavrniti, ko so videli gostilničarja, da niso obrali prave strune — so se obrnili do zna-nega Juda in izkorisčevalca Bolaffio, pri katerem so pričeli kupovati za nizko ceno vino-Spirit. Kmetje kličemo vam: »Podpirajte združništvo, ako podpirate združništvo, podpirate sebe — znak, da dvigate glave! — Delu čast in oblast!

P.

iz Francije, La Bocca.

Inozemski delavci v Franciji se na-hajajo v obupnem stanju. Brez dela, brez sredstev, preganjani od policije, provocirani na najnesramnejše načine od delodajalcev in fašistov. Z enim, ki se že zaposleni, se postopa prav po ži-vinsko. Za delodajalce je sedaj ura! Po-licija jim je sporočila, da naj inozem-skega delavca, ki ni pokoren voliček, takoj prijaviijo, da se ga izžene, ker ne trpijo, da bi inozemci jedli »njih« kruh...

Gospodom delodajalcem sam bog ni mogel biti boljši. Oni se sedaj poslužu-jejo tega v obilni meri. Reci samo be-so, da ne moreš delati za tako malo plačo, da nimaš dovolj za hrano, si želiš na policiji: »Komunist?« »Ha! Počakaj malo!»

Radi neke »bombe«, ki je bila na tračnicah v bližini bannes-a, smo bili skoraj vsi inozemci aretirani in zlostav-ljeni od policije. Radi »bombe«!

Oh, uboga živalica, koliko strahu si zadala nežni buržuaziji! Ta »bomba« je bil crkneni psiček začit v plateno cu-njo in ki je — bogsigavedi kako — prišel na tračnice. Ko je policija to za-pazila, bilo je takoj alarmiranih en ba-taljon vojakov in žandarjev! Ko so prišli do »bombe«: »Halt! — — — To je specialna »bomba!« ... »Treba je te-lefonirati v Nizo po specialiste! In res so telefonirali in prišel je. Počasi, zelo počasi je moš trizel otom »bombe« in ko je napravil malo luknico je »bomba« strašno zasmrdela ... In od velike sr-mote so nas začeli še bolj preganjati.

Kaj pa naša jugoslovenska gospoda misli? Misli morda, da je nam vseeno poginuti tu ali tam?

Delu čast in oblast

A. E.

Socialpatrioti in komunisti na Poljskem.

O možnosti gradbe socialistične družbe v Rusiji.

M. Ossinki, delegat USSR na mednarodni gospodarski konferenci.

Stalin se je izrazil, da je Sovjetska Unija zmožna tudi brez zunanje pomoči obnoviti svojo industrijo in se spremeniti celo v močno industrijsko državo. Isto sem pred letom izrazil tudi jaz s pristavkom, da, potem, ko smo dosegli predvojno višino produkcije, lahko razvijemo svojo industrijo na enak ameriški in prekosimo evropske države.

To mnenje se je zelo nekaterim pred letom dni brez podlage in predzno. Zato bom skušal dopolniti par kar najbolj preciznih izkušenj.

Mnogi — tudi med našimi sodruzi — smatrajo razvoj produktivnih sil Rusije ozko zvezan z uvozom tujih kapitalov. Zgodovina ruske industrije, vzdrževane ca 55 let po tujih kapitalih dokazuje — pravijo — upravičenost našega naziranja. Toda uvoz tujih kapitalov je dovedel našo državo tako daleč, da je danes zrela za neodvisno industrializacijo. Združene države so v začetku potrebovale in res dobivale Angleški kapital, nato pa so delale brez zunanje pomoči in napredovale popolnoma in v vsakem oziru same.

Pogoji pa, brez katerih ena ali druga država ne more ustvariti samostojne industrije, so v glavnem štirje. In sicer morajo imeti: 1.) V zadostni množini naravnih bogastev. 2.) Tehnično kulturo zadostno razvito. 3.) Zadostno množico kapitalov. 4.) Dovolj širok trg (najbolje naravno notranji trg!) Ti štirje pogoji, ki jih Združene severoameriške države niso imele v začetku njihovega razvoja, eksistirajo v polni meri danes v Sovjetski Uniji.

O naravnem bogastvu Sovj. Unije niti ni treba, da govorim; vsakdo ve, da smo v tem oziru dovolj bogati. Naši naravni zakladi so neizčrpani, čeprav so morda manj različni od onih Združenih severoameriških držav. Kar se tiče trga, imamo ogromen notranji trg, posebno, če gledamo nato, da kmečko gospodarstvo tehnično razvijemo in intenzivno obdelujemo.

V začetku vojne so bile že ustvarjene baze za naše najbolj važne industrijske panoge. Imeli smo lepo število kvalificiranih delavcev in inženjerov. Tehniške znanosti so bile v razvoju. Res je, da se je med revolucijo število naših kvalificiranih delavcev zmanjšalo. Tudi politično delo je absorbiralo en del; eni so padli na fronti, drugi pa so se vrnili na žetelo. Enako se je zmanjšalo število naših tehnikov. K vsemu temu pride še časna stagnacija našega znanstvenega in tehničnega dela.

Nam gre sedaj zato, da zamašimo te vrzeli. Kupiti moramo v inozemstvu, kakor delajo tudi mnogi bolj napredne države, blaga, stroje in drugih potrebščin, ki se ne proizvajajo v Rusiji. Je to popolnoma normalna činjenica. Gre samo zato, da vemo, ali imamo zadosti potrebne denarja, da si vse to nakupimo. Na to vprašanje se še povrnemo.

Enako lahko povečamo število naših tehnikov in kvalificiranih delavcev, s tem, da apeliramo na specialiste in inozemske delavce. A je zelo verjetno, da vse to izvršimo, vsaj v glavnem in splošnem brez tuje pomoči. Mi podcenjujemo duševni razvoj delavskih mas Sovj. Unije. Bolj ko so delavci poučeni, tembolj je njihovo delo produktivno. Kmečke mase hrepene po boljši obdelavi. Kmet gre za tem, da kar je v njegovi moči, poveča kmečko gospodarstvo in si ustvari življenske pogoje, ki mu dopuste zadostiti svojim potrebam, ki jih prinese in zahteva napredek.

Kar se tiče kapitalov, ne smemo pozabiti na njihov izvor. Kapitali, ki so investirani v naši industriji, so deloma akumulirana nad vrednost kapitalistov, deloma nad vrednost kmečke produkcije, kapitali, ki je bil iz bank prenešen v industrijo, deloma pa kapitali, ki ga je država dobila v obliki davkov, ali iz trgovskih beneficijev.

Po podatkih, ki jih nam nudita Posivoldski in Mautlon, v knjigi o ruskih dolgovih, izhaja, kot kaže bilanca za l. 1913, da je plačala Rusija inozemstvu za svoj dolg samo za obresti 389 milijonov rubljev in 10 milijonov rubljev za dividende. Če se nam tedaj posreči, da naša industrijska produkcija doseže predvojno nivo (višino), bomo lahko spravili v gospodarstvo onih 400 milijonov, ki jih v bližnji bodočnosti še nikakor ne mislimo plačati inozemstvu.

Carska Rusija je dala 1913. l. 962 milijonov rubljev za vojsko in vojno mornarico. Bilanca ljudske komisariata pa za l. 1924/25 ne predvideva več kot 418 milijonov rubljev za vzdrževanje vojske in vojne mornarice. Po bilanci ljudske komisariata prihranimo tedaj 555 milijonov rubljev. Angleška izjavnost nas lahko priloži, da žrtvujemo del našega gospodarstva, a v nobenem slučaju ne porabimo manj kot 400 milijonov rubljev.

Predidimo na trgovski bene. V trgovini moremo zaslužiti mnogo, če bomo pokazali sposobnosti v ekonomski politiki. Mi moremo, n. pr. predvidevati, da realiziramo to leto 150 milijonov rubljev čistih dohodkov pri izvozu žita, kljub temu, da prepustimo kmetom važna dobra. Ti dohodki bodo celo mnogo večji, kot bi jih mogli kmetje dobiti, če bi izvozili žito po privatni trgovini. Istočasno pa moramo gledati na to, da zmanjšamo prevozne stroške in druge.

Ko izvršimo tehniške naprave pri petrolejskih vrelcih v Groznom in Baku-ju, bomo lahko preneli več kot 200 milj. pudov (1 pud = 16,30 kg!) nafte v rafinerije ob Črnem morju. Evropski trg nam je odprt in mi si ga lahko bolj približamo kot Združene severoameriške države. Z zadovoljstvom lahko omenimo, da nismo dali koncesij inozemskim kapitalistom v Baku-ju in Groznom. Ti dve točki sta močni postojanki, ki nam obetata mnogih uspehov in, ki jih moramo trdno držati.

ljanskem shodu). Vodstvo socialdemokracije na Dunaju je to ogromno strajkovo gibanje, ki je grozilo, da postane splošno in da se ob njem zruši gnila stavba avstrogrške monarhije, spretno zabremalo in zaustavilo na gole obljube notranjega in zunanje, ministra ter cesarja. Delavstvo ni dobilo ničesar. Dunajski socialpatriotom pa se je posrečilo, da so s tem izdajstvom podaljšali življenje avstrogrške monarhije. Tega strajka pa se ni udeležilo češko delavstvo, preprečili so to češki socialdemokraciji, ki so se že popolnoma udnjali češki buržuaziji. Ta pa kot zaveznica antante ni hotela strajka kot demostacije za mir s Sovjetsko Rusijo; kajti antanta je ravno kar prelomila s Sovjetsko Rusijo, ker je ta sklenila razpravljal o miru s centralnimi državami. Tako so češki socialpatrioti izhajajoč iz interesov svoje buržuazije sabotali veliko revolucionarno akcijo.

Rezultat te politike socialdemokratskih strank v Avstriji je bil ta, da ni proletarijat izvršil one svoje naloge, ki jo je izvršil proletarijat Rusije v novembrijski revoluciji, naloge, da on izvede meščansko revolucijo do konca, pomeša s fevdalizmom, reši nacionalno vprašanje in ustali svojo oblast v prehodni dobi v socializem. Socialdemokracija, zastrupljena skozi in skozi z oportunizmom, je to naloge prepustila — buržuaziji, proletarskemu razredu pa je namenila vlogo, da pri tem delu — pomaga buržuaziji.

To je storila tudi slovenska socialdemokracija. Dvigljena od revolucionarne vala, ki je začel narasčati med avstrijskim proletariatom, ko se je pokazalo v velikem januarskem strajku in tudi v avstrijski vojski (vstaja slovenskih vojakov v Judenburgu, srbskih v Pečuju, čeških v Rumburgu, madžarskih v Budimpešti, vstaja mornarjev v Kotoru), je vodila agitacijo z zelo radikalnim govorjenjem. V »Napreju« je pustila prost razmah teoretičnemu revolucionar-

Tudi naša bombažna industrija bi se lahko razvijala s silno naglico. Treba nam je samo zgraditi železnico Turkestan—Semizije. Na ta način bi lahko podvojili in tudi potrojili površino bombažnih nasadov, zmanjšali uvoz in začeli celo z izvozom.

Posebna važnost pa se je začela posvečati v Rusiji zlatim rudnikom in Aidanu. Naredil se je načrt za veliki trust, ki bi prevzel izrabljanje teh rudnikov v svoje roke. Tudi to je močna postojanka, ki jo moramo razviti in utrditi, ker bi nam produkcija zlata v precejšnji meri pripomogla v razvoju našega ekonomskega življenja.

Enako lahko apeliramo na kmečko gospodarstvo, da nam da kreditov za industrijo. Dobra letošnja letina nam bo mnogo pripomogla. V bodočnosti bomo lahko na ta način preskrbeli milijardo zlatih rubljev na leto za našo industrijo.

Res je, da bomo morali premagati še mnoge ovire. Predvsem moramo računati z rezistenco (upor) kapitalističnega sveta. Ne da bi mislili na grožnje vojne, ki se je bomo v bližnjih letih lahko izognili, moramo vedno računati na gospodarsko vojno.

Politična ofenziva Anglije je vedno pripravljena na sovražna gospodarska dejanja. Angleški kapitalisti ne dajejo kredit. Sovražnost angleških konservativcev in posledica »sovjetske propagande«, »Zinovjevih pisem«, — v katerih obstoj nikdo ne verjame, — niti rusko-kitajski odnosajev. Vzrok so vrsta kapit. Anglije leži samo in edino v ekonomskem razvoju Sovjetske Unije.

Mi lahko živimo brez inozemstva. Toda ekonomska vojna, ki bi se javila v bojkotu našega žita, lesa in drugih produktov Sovjetske Unije, bi lahko zadrževala razvoj našega gospodarstva in resno motila našo trgovsko zamenjavo. Boj kot ruskega žita, ki bi se prodajal mnogo ceneje kot Amerikanski in kanadski, bi sicer zelo malo hasnil evropskim državam. Tudi je dvomljivo, da bi se bojkot dal izvajati dalje časa, a vendar škodoval bi tudi Sovj. Uniji. In v tem se kaže glavna težava, ki se nam stavlja na našem potu. Premagamo jo lahko samo s potrepeljivostjo in spretnim manevriranjem. Druga težava obstoji o naši neizkušeniosti, v naši »mladosti« sami. Poleg vsega tega moramo računati z malomeščanskimi grupami in z dediščino iz preteklosti. Vse te slabosti pa se lahko eliminirajo, kar pa odvsi samo od naše energije.

Če ne pride do nikakih bojaških operacij, gospodarskega bojkota, tedaj še bo naša industrija razvijala z neverjetno in izvanredno hitrico.

V par letih lahko podvojimo našo produkcijo. Lahko zaidemo v vse možne zmote, priti v nevarnost, razvoj naših produktivnih sil nam zagurava struktura našega gospodarstva.

S tem pa ne trdim, da ne potrebujemo inozemskih kapitalov. Pritok tujih kapitalov v Sovjetsko Unijo more na eni strani olajšati naš trud in na drugi strani konsolidirati naše trgovske odnose z drugimi državami. Koncesije pa so potrebne, ne toliko z gospodarskega pogleda, kot s političnega. So nekak davek, ki ga plačujemo našim sovražnikom, da moremo v miru razvijati naše ekonomske sile. Spominjati se, da l. 1919, v katerem je bila posebno dobra žetev, zavzema važno mesto v naši gospodarski zgodovini. V podobnem položaju smo letos, ko nam bo izvrstna žetev dovolila, da izvozimo za pol milijarde rubljev žita. Izvoz žita pa razširja in utrjuje naš notranji trg in nam daje solidno bazo za našo bilanco.

V tovarni „Kebat“, Jesenice.

Pri nas na Jesenicah imamo mali obrat, ki izdeluje razne kovinske drobniarje in ki zaposluje tri moške in 17 ženskih delavnic moči. — Izkoriščanje tih delovnih moči v temu obratu prekaša vse meje. Dela so 10 do 12 ur na dan, plače so tako sramotne, da se človek grozi, ko mu pove delavka, da dela 12 ur dnevno in zasluži Din 10 ali 15. Povprečna plača je torej Din 1 do 1,50 na uro.

Pri tako mizerni plači, ki jo imajo te delavke, morajo pa še požirati od delodajalca huda zasmehovanja in psovke, ki jih spušta ta podjetnik nad te usmiljenja vredne sužnje.

Ta človek, (tu je moralo uredništvo z ozirom na tisk, zakon črtati 5 besed) zaposluje le ženske moči in te le od 15 do 19 let stare, ker jih lažje izkorišča kot moške, zavdajoč se, da te ženske še nimajo toliko zavesti v sebi, da bi se mu upale povedati v brk, kar mu gre.

Kot smo že gori omenili, dela se 10 do 12 ur na dan, torej čezurno delo, katerega pa se ne plača z 50 %, kot to predvideva zakon o zaščiti delavcev. Kaj takega človeka brižajo zakoni, za njega velja samo en zakon: profit in samo profit.

Kako te ženske živijo od te briljantne plače, si pošten človek lahko predstavlja. In primeri se tudi, da delavka pride na delo cele ure daleč, pa ji podjetnik smehljaje pove, da danes nima dela zanj, da naj pride drugi dan in ko pride drugi dan, če je slabe volje ji po rdečih prstih jutri in tako napravi delavka včasli, kar dvakrat pot zastojni in nič ne zasluži.

Sedaj na zimo pa se je izmisil ta gospod, da bo obrat ustavljal ter da se bo čez zimo preselil v Ljubljano. Je že stara praksa kapitalistov, da ko se enkrat nabere, da potem preneha ali pa, da prenese svoj obrat v drug kraj. Spomladi pa zopet prične in pokliče nazaj te delavke na novo izkoriščanje.

Delavke pa bodo obsojene, da v bedi in pomankanju iščejo čez zimo novega dela in srečne one, ki ga bodo v tej splošni brezposelnosti našle...

Merodajnih oblasti bi bila dolžnost, da takim slučajem izkoristčanja, ki je nezakonit napravijo konec in da takim malim podjetjem posvetijo malo več pažnje. — Delavci in delavke pa se morajo strokovno organizirati, ker le organizirani se lahko uprejo svojim tlačiteljem. Polo.

Nezakonito postopanje ljubljanske policije.

(Policajsocialisti na Vsedelavskem zletu.)

Ob priliki vsedelavskega zleta je s. Marcel Žorga nameraval uvrstiti v sprevod nekaj umetniških propagandnih slik. Ljubljanska policija, obveščena od policajsocialistov, pa tega ni pustila in je slike vzela stran. Odlučila pa je, da jih dobi po sprevodu vrnjene. To pa se ni zgodilo. Slike so pridržali, ne da bi bil s. Žorga tem sprejel kak pismeni odlok. Ker se tudi na opomin s. Lemeža niso ozirali, je s. Lemež vložil tožbo na izročitev slik. Seleda sedaj so se zganili na policiji. Kaznovali so s. Marcela Žorga po nekem starem policijskem zakonu (Prügelpatent) na denarno globo in obenem zaplenili slike. Veliki župan pa je zaplenbo kot nezakonito razveljavil. Nato so na policiji napravili ovadbo na državno pravdnitvo in slike izročili sodišču. Sodišče pa je kazensko postopanje proti s. Žorgi ustavilo, ker je državno pravdnitvo izjavilo, da slike ne vsebujejo ničesar kaznivega. S. Žorga pa je dobil slike vrnjene od sodišča in v delavskem domu lahko delavci pogledajo, kake slike so socialpolicisti zabranili nositi v sprevodu pri vsedelavskem zletu.

S tem je zopet podan primer o nezakonitem postopanju policije.

Protest proti zapiranju makedonskih študentov.

Komitet za zaščito žrtv belega terorja na Balkanu v Parizu, je poslal ministrskemu predsedniku Vukičeviću protest proti zapiranju in mučenju nedolžnih makedonskih študentov. Komitet pravi, da ima v rokah dokaze, da so zaprti v podzemeljskih zaporih iz turških časov in da se z njimi grozovit postopa. Preganjane makedonskih študentov pa je nov dokaz, da makedonsko vprašanje obstoja in da zavzema centralno mesto v balkanskem vprašanju. Protest so podpisali svetovnoznani politiki, znanstveniki in umetniki.

Fr. P.:

Inserati v delavskem tisku.

Delavski razred vodi vse vrste politike in je njegova dolžnost, da vodi tudi inseratno politiko, vprašanje je le, kakšno? Napačno bi bilo, da bi naš list sprejemal oglase le radi tega, ker to drugi delavski listi delajo. Mnogo delavskih časopisov ima mnogo različnih oglasov, moramo pa pa vprašati, ali je inseratna politika teh delavskih časopisov pravilna, in ali je v skladu z razrednim bojem. Ne oglase radi oglasov. Tudi oglas v delavskem časopisu se ne sme odvijati od začrtane razredne poti, katero list zastopa. Ako oglas ne nasprotuje interesom razrednega boja, ga je sprejeti, nasprotno pa odkloniti. Nekateri sodruzi so principiarno proti vsakim oglasom, češ, da je dolžnost proletariata vzdrževati svoj tisk tudi brez oglasov. Drugi so za oglase, ker nesejo denar. Prvi nimajo prav, ker je delavstvo zainteresirano tudi na nekaterih vrstah oglasov. Drugi nimajo prav, ker se oglaš v delavski list ne smejo sprejemati le radi denarja. V takem slučaju je pri delavskem listu denar za oglase le pripomoček, ne pa glavni vir dohodkov. Delavski list, ki se skuša vzdržati iz samih oglasov je zgrešil svoj razredno pot. Zakaj? Kapitalisti in dobičakoljivo meščanstvo največ daje za oglase. Ti oglaš so čestokrat taki in ponujajo take predmete, ki škodujejo delavskemu razredu. (Banke, žagjanje, točilnice, parfumerije, lišpalnice, bari itd.) Takih oglasov ne bomo sprejeli. Nasprotno pa imamo interes na oglaših podjetij, obrtnikov itd., ki iščejo delavcev. Nadalje oglaš trgovcev in prodajalcev oblačilne stroke in življenskih potrebščin, da delavec lahko ve, kje bo dobil delo in kje lahko kupi po ceni in dobro blago, da ne bo prisiljen radi takih oglasov kupovati meščanske liste. Nadalje so nam potrebni oglaš vseh delavskih institucij, konzumnih zadrug, nabavilnic in delavnic, ker so v neposredni zvezi s samim delavstvom. Mimogrede omenjeno, da se ne bi mogel strinjati z oglasom Konzumnega društva za Slovenijo, ki sem ga čital v Amsterdamskem »Delavcu« in v Kristanovi »Delavski Politiki«, s katerim ta delavska institucija priporoča »pristni dolenski cvček«. Učinkovitost cvčka ne spada niti v delavsko institucijo niti v delavski časopis. Vsa delavska konzumna društva, zadrage in domovi, kateri se pečajo s prodajo alkoholnih pijač, naj si bo to radi tega ali onega vzroka, so zgrešili svoj cilj. Gotostilne oglaš je sprejemati le z ozirom na dobro in ceno hrano, nikakor pa ne za priporočilo alkoholnih pijač. Ravno tako je napačno od delavcev, da v različnih valbilih na delavske veselice priporočajo »dobro kapljico«.

Z druge strani je pa delavstvo upravičeno zahtevati od industrije, trgovcev in obrtnikov podpore za svoj tisk v obliki oglasov, ker vendar vsi ti živijo le od žuljev delavcev in je njih dolžnost, da s oglaš podpro delavski tisk. Od delavske inseratne politike in prave zavednosti je odvisno, ali bodo kavarne, trgovine, brivnice in drugi lokali, v katerih delavci puščaj soj denar, naročene na delavsko časopisje in dalele v njega svoje oglaš, ker, če bi delavstvo ne zahajalo v take lokale, v katerih ni njegovega časopisja, bi se lahko preprečilo, da kdor ne mara njegovega časopisja, so mu tudi delavski groši ne potrebni. Delavci bi morali ustreči vsej tej gospodini in bi tedaj videli, ali ta gospoda živi in obstoja le od dobroščnosti kapitalistične družbe ali od denarja, ki ga delavci nam pustijo. Ustrezite jim brez ugovora.

Ako bomo mi vodili pravilno našo inseratno politiko, bo ista služila interesom razrednega boja. To pa ni vse, mi vsi moramo delati, da zvišamo število naročnikov za naš list, skrbeti za redno plačevanje in dajati ter nabirati prestovoljne prispevke, ker je močan delavski tisk bo v stanju, da uspešno vodi boj proti kapitalistični družbi in da jo spremeni v socialistično. Delu čast — in oblast!

V KAVARNI JADRAN V MARIBORU VSAKO SREDO, SOBOTO IN NEDELJO

29. oktobra leta 1918 je Narodni Svet na Kongresnem trgu v Ljubljani proklamiral »narodno svobodo«. V manifestacijskem sprevodu so bile izvršene tudi disciplinirano korakajoče čete nekaj sto proletarcev z rdečimi zastavami in znaki, na čelu noseč sliko Etbina Kristana v rdečem okvirju. Odzvali so se pozivu jugoslov. socialdemokratske stranke, v imenu katere je govoril z balkona deželnega dvorca za Tavčarjem, Brejem itd. Kopač, pozdravljajoč novo »domovino«. V malomeščanskem delu manifestantov je bil entuziazem (navdušenje), v delavskih vrstah pa je vladala po govornih frazerjev »nacionalne svobode« tišina. Le en krik je prerezal ozračje, zaklican pogumno, mirno, z iskreno vero: »Živel Lenin! Živel Trocki!« Užil je mrmrajoče odobravanje delavskih stotin. (Zabeležen ni bil tedaj v časopisu, naj dobi v tem članku skromen spomenik.)

V tem znamenju se je začela šele potitev v slovenski socialdemokraciji diferenciacija (ločitev) med oportunističnim in revolucionarnim krilom. Ta diferenciacija, ki je drugod začela že ob izbruhu svetovne vojne, ko so socialdemokratske stranke odkrito razvile zastave oportunističnega socialpatriotizma in odvrgele rdečo zastavo razrednega boja in mednarodne proletarske solidarnosti, je v slovenskem delavskem gibanju zapoznala vsled tega, ker jugoslov. socialdemokratska stranka ob izbruhu svetovne vojne ni prišla v položaj, da napram njej javno zavzame svoje stališče. Začela pa je v trenutku — in je morala začeti — ko je jugosl. socialdemokratska stranka uvedla z vstopom v Narodni svet in »Narodne vlade« politiko »Burgfriedena«, politiko miru in sodelovanja z buržuazijo, pod geslom »Za konsolidacijo države«.

Postavilo se je vprašanje: Ali z buržuazijo ali proti njej? Vprašanje, na katero je mogoče odgovoriti samo z da ali ne, vse drugo je odveč. Nesmiselno

General je za komercializacijo, Uratnik tudi.

V Jugoslaviji spravlja kriza parlamentarizma vodo na mlin dvornim in militarističnim krogem, ki vedno boli težijo k odkriti fašistični diktaturi v državi. Zato je Delavsko-Kmečki Republikanski Blok stavil kot eno prvih zahtev v svojo platformo, boj proti dvorsko-militaristični diktaturi. Kakor znano, so socialistični voditelji to platformo odbili.

Prve korake k odkriti diktaturi je naša »Enotnost« naznanila tedaj, ko sta v vlado prišla dva generala, med njima tudi sedanji železniški minister general Milosavljevič. Edino »Enotnost« je predložila vso nevarnost tega slučaja.

Ta nevarnost je že prišla z redukcijami in s poslabšanji turnisi. Grozi pa druga, še večja nevarnost, — komercializacija. General jo pripravlja in militarizem ima z njo svoje namene.

Kakšne namene? Morda hočejo generali zato komercializirati železnice, da bodo v upravo sprejeli takšne »delavske« zastopnike, kakor je Stanko ali Pongračič, ter potem dal železničarjem nazaj tiste ugodnosti, ki so jih imeli? O ne, minili so tisti časi, ko se je dajalo delavstvu; danes se samo jemlje in generali se ne bodo zmotili in storili drugače kakor delajo drugi kapitalisti.

Drug namen imajo. Pritegniti hočejo privatni kapital, da mu povečajo profite. Prikupiti se hočejo dolarskemu kapitalu, da bi dal posojilo Jugoslaviji, ki rabi denar in denar za militarizem, da se »odreši« naše brate v Italiji, da se naredi »konec« »komitašem« v Makedoniji in Albaniji. In če hočejo pri tem gospodje generali tudi zboljšati lokomotive in pragoze, potem imajo pred očmi samo novo vojsko, ki je nemogoča brez rednega transporta vojaškega in človeškega materiala.

Zato se je minister general odločil za komercializacijo.

In Delavska zbornica?! Njen tajnik Uratnik, ki je že podpisal znano platformo za postavitev kraljevskega spomenika?! In Kopač, njen glavni ravnatelj?! Strajkbreher Svetek, Sedej in vsa kompanija?! O tudi ta gospoda za komercializacijo. In še v upravo komercializiranih železnic bi radi prišli ti laži-zastopniki, da bi bilo »mogoče doseči boljše rezultate« kakor so zapisali v resoluciji. In se samo zaradi tega ne strinjajo, da bi železnice prišle v privatne roke, ker upajo, da bo v državnih rokah »mogoče doseči boljše rezultate«?!

Ali je treba iskati boljših primerov za sodelovanje reformistov z buržuazijo? Ali si ni belgrajska vlada nastavila po Delavskih zbornicah in bolniških blaginjah najboljše hlape, kar jih je mogla najti?

In ti ljudje si še upajo govoriti o socializmu? Odgovorite jim ob takih prilikah!

Vi bi začeli takrat s socializmom, kadar bi vam okrajni glavarji dali dovoljenje in kadar bi vas ministri z brcami nagnali iz kancij na ulico.

Strokovna organizacija glasbenikov.

Te dni se je v Beogradu zborovanje glasbenikov-nameščencev. Na tej skupščini je sklenjeno, da glasbeniki ustanovijo svojo razredno-sindikalno organizacijo kot strokovno sekcijo v okviru »Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije«. Istočasno je bil izvoljen odbor kraljevine organizacije glasbenikov v Beogradu, ki je z dovoljenjem osrednje uprave »Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije« prevzel funkcijo državne sekcije glasbenikov-nameščencev z nalogo, da v vseh večjih krajih ustanovi kraljevine sekcije glasbenikov in da vse zbere v močno in enotno državno sekcijo glasbenikov. Vsa potrebna pojasnila zamorejo dobiti interesi pri osrednji upravi »Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije«, Zagreb, Gajeva ulica 32, oziroma pri sekciji glasbenikov, Beograd, Makenzijeva ulica 7.

Izšla je brošura

Komercializacija in njene zle posledice za delovno ljudstvo.

Vsebina: 1. Predgovor. 2. Uvod. 3. Nova nevarnost. 4. Komercializacija, socialisti in mi. 5. Predlog resolucije.

Brošurica ima 32 strani in stane samo 2 Din komad. Razprodajali dobe 25 % popusta.

Vsak delavec mora imeti to brošuro. Ne sme pa biti zaupnika, ki bi ne poznal te brošurice.

Naroča se pri založniku: DELAVSKO-KMEČKA MATICA, Ljubljana, Karla Marksa trg 2, Delavski dom, dvorišče.

Priporočam se za tapetniška dela, žimnice, peresnice, divane, otomane itd. Delo solidno, cene zmerno!

Rajko Ostere

tapetnik
I. mestna hiša, Bežigrad.

MARIBOR

Koroška cesta 19

Nepremočljivi

KARO

jesenski in zimski čevlji

je misliti, da bi bilo mogoče trajno odgovarjati na to vprašanje tako kot je odgovarjala jugosl. socialdemokratska stranka do ločitve, do razkola: »Z buržuazijo in proti njej.« Tak odgovor je sleparski in trajno nemogoč.

Razredno proletarsko gibanje more stati le v eni fronti, v fronti proti buržuaziji. Kdor stoji z buržuazijo, je izdajalec proletarskega gibanja.

Opportunistično gnifoblo slovenske socialdemokracije je razklril razpad Avstrije in proletarijat Slovenije se je začel učiti iz novembarske revolucije.

Nadaljni razvoj je vedno bolj jasno postavil vprašanje: ali z buržuazijo ali proti njej. Najmočnejši del jugosl. socialdemokracije, ki je bil na Pri-morskem (Trst, Goriska, Idrija), je vsled svoje bolj industrialne baze, večje marksistične poglbojenosti, pa tudi v nemali meri vsled tega, ker ga pod italijansko okupacijo ni motil nacionalni moment, zatrl oportunistično izdajstvo tako rekoč v kali. V ostalem delu Slovenije, ki je pripadel Jugoslaviji, se je revolucionarno krilo formalno mnogo težje, ker je bil ves strankin aparat v rokah oportunistov, ker so ti uporabljeni v boju proti opoziciji državni aparat in ker je revolucionarno krilo moralo povsem na novo zidati marksistično revolucionarno ideologijo, katere tradicij ni bilo. Razkol se je izvršil še začetku leta 1920.

(Moja zgornja skica si ne privaja zgodovinske izčrpnosti, ker je napisana v hitrici, ne da bi imel pri roki ves potrebni material.)

Naročate in širite „ENOTNOST“!

Iz Maribora.

Was geht in der Eisenbahnergewerkschaft vor?

Bei uns hat sich der Gebrauch eingebürgert auch in der Gewerkschaft zwei Gattungen Genossen zu unterscheiden, und zwar die »erprobten« »Sozi«, die, dank der vorzüglichen Schulung, noch immer nicht gelernt haben, die Gewerkschaft von der soz. Partei zu unterscheiden, obwohl ihnen seit der guten alten Zeit, da es in der Werkstätte Genossen Hilfsarbeiter und Herren Genossen Professionisten gab, das Klassenbewusstsein eingetrichtert worden ist — und die »Zerstörer«, mit denen nicht zu arbeiten und denen nicht einmal der Name Kristan mehr heilig ist.

Doch rücken wir der Sache näher an den Leib. Vor allem muss konstatiert werden, dass die Initiative zur Vereinigung der Eisenbahnergewerkschaft von den »Unabhängigen« ausgegangen ist, dieselben folglich keinen Grund haben können, dass zu zerstören, wonach sie selbst gestrebt und was sie selbst aufgebaut haben. Seit den letzten Parlamentswahlen jedoch ist der Teufel los, weil nicht alle Arbeiter dem Erzentschen Sozialpatriotismus nachgelaufen und zur Einsicht gekommen sind, dass antilektrale kleinbürgerliche liberale Revolverpolitik nur Wasser auf die demokratischen Mühlen treibt, Klassenkampf mit Mandantenjägerei nicht gleichbedeutend, sondern unerbittlichen Kampf des Proletariats gegen alles bürgerliche bedeutet, sei es nun klarerlicher Polizeierror oder demokratischer Orjunkturerror. Zuerst gab es nach den Wahlen stürmische Sitzungen in der Gewerkschaft, wo immer die alte Leier gedroschen wird, dass nun die Einheit zerschlagen ist, mit den »Zerstörern« abgerechnet werden und die Gewerkschaft »gereinigt« werden muss, trotz der fortwährenden Aufforderung der Funktionäre, politische Partei und Gewerkschaft von einander zu halten und die Einheit der Gewerkschaft zu wahren. Dabei denkt man wohl an eine Reinigung à la Marcel Žorga, nicht wahr? Das soll mit anderen Worten heissen: sei Sozialpatriot, widrigenfalls fliegst du aus der Gewerkschaft hinaus.

Diejenigen paar Leute, die sich auf diesen Standpunkt stellen, sind sich der Tragweite ihrer Handlung gar nicht bewusst, verantwortlich hierfür sind ihre politischen Parteiführer, die wohl gerne eine Eisenbahnergewerkschaft von der Stärke der heutigen Bergarbeiterorganisation (300 Mitglieder) haben möchten.

Seit einiger Zeit haben sich diese paar Leute eine andere Taktik angeeignet: sie sind still geworden und sabotieren die Ortsgruppe I (Werkstätte), begeben sich zu Sitzungen der Ortsgruppe II (Heizhaus) und erklären dort dem hochehrtenen Krajnik, dass sie mit den »Zerstörern« nicht mehr mitarbeiten; unlängst berief die Ortsgruppe I in Studenci eine Mitgliederversammlung ein und statt unter der Arbeiter-schaft hierfür Stimmung zu machen — haben einige alte Genossen, Funktionäre der Ortsgruppe I erklärt: »Das geht uns nichts an, »wir« haben morgen im Volksheim Versammlung.« Der von ihnen gewünschte Erfolg ist leider nicht ausgeblieben, die Arbeiter dachten sich, der Vorsitzende sagt: heute ist Versammlung, sein Stellvertreter sagt: die geht mich nichts an, da muss jedenfalls was nicht stimmen und sind deshalb nur zirka 80 bis 100 erschienen, während die Versammlung am folgenden Tag im Volksheim überhaupt ins Wasser fiel, da nur zirka 25 Arbeiter anwesend waren, die übrigen blieben zu Hause und sagten: ich zahl' nimmer.

Wo in diesem Falle die Zerstörer der Organisation zu suchen sind, ist nicht schwer zu erraten. Wir revolutionären Klassenkämpfer verharren auf unserem Standpunkt, die Einheit der Gewerkschaft zu wahren, werden alles daran setzen, dieselbe zu erhalten und festigen und lassen es auch nicht zu, dass die Gewerkschaft ein Werbebureau der sozialistischen Partei würde, obwohl das Leitmotiv der »Patrioten« heisst, entweder so, oder sonst soll lieber alles der Teufel holen; deshalb rufen wir der Arbeiter-schaft zu: Hinein in die Gewerkschaft; dies ist unsere Macht, ohne Macht kein Kampf und ohne Kampf Sklaverei und grenzenloses Ausbeutertum von seiten der kapitalistischen Gesellschaft.

Die Zentrale des »Savez« aber fordern wir auf, die Organisation lieber von Streikbrechern zu reinigen und Leute, die in Maribor Zerstörungsarbeit betreiben, zurechtzuweisen, statt ihnen durch geheimtuerische Sitzungen und angeblich geplante Durchsägung der Ortsgruppe I nach »politischen Ueberzeugungen« Vorschub zu leisten, denn, wenn wir uns beim Schraubstock trotz ungleicher politischer Anschauungen von den kapitalistischen Antreibern »einheit